

preter plati sui iniaz puidā. 7 discretū posuit sibi elige/ re confessorē. 7 sic p3 q subdit: pōr supiorē absoluere ip/ so volēte eligere. ac p hoc se idem in foro penitētiā subijcēte. **A**d illud qd obr pmo q relatiōis nō est 34 relatio rē. dōm q verū ē p m q hōi. nec med. 7 mediet p m qd hōi. nec sacerdotis sacerdos in quantū talis. s3 in quantū peccatoris. **A**d illud qd obijct de iurisdicōe dōm q platus dar ei iurisdicōem in se se ei subijcēdo. 7 si obijct rē q nō pōr dare quod nō habet in se. dōz q iurisdicōe 7 subiectio est ad al. 7 iō q̄uis n̄ possit q̄s subijci eē subiect. nihil tñ p̄hibet ip̄m subijci posse aliq. maxime si est libe. e p̄tatis. **A**d illud qd obr q nō po 36 rest dare auctoritatē excoicandi se. dōm q argumentuz istud deficit dupliciter. Prīmū qdem q excoicatio ē s hōiem. sed ab solutio p hōie. 7 hōmo nō pōr auctoritate sua vti cōtra se. q̄uis possit p se. Ampli⁹ deficit. q̄ ali us modus iurisdicōis requirit ad excoicandēz q̄ ad ab solutiōem. Excoicatio nāz que respicit hōiem cōz. dicit iurisdicōem cōem sup hōiem. s3 absolute dicit media tionem inter deum et hōiem. quo scz hōmo sēg inferior

est. Et qm̄ necesse est hōiem quantūcūqz sit magn⁹. iu dicare cū deo. 7 in iudicio eē inferiorē. q̄rū ad hoc iudi cū quilibet pōr quantūcūqz sit magnus dare aliq supra se iurisdicōem. Sed q̄ plar⁹ talis sup oēs ē. talis iuris/ dictio que attēdit q̄rū ad plarōem sup hōies in eū habe ri nō pōr. nec ip̄e alteri dare saluo iure iue dignitatis. ra tione cuius potest dicere deo. tibi soli peccasti. 7 iō nō potest alteri dare potestatem excoimunicandi seipm. **A**d illud quod obijctur de angelis q non descēdūt 37 ad inferiores. Dicendum q non est simile. quia angeli semp in sua dignitate persistunt. nec cadit in eis obicu ratio peccati. et ideo non oportet eos ad inferiores de/ scendere. Sed in ecclesiastica ierarēbia secus est. quia peccant plari 7 subditi. 7 ideo etiam oportet q ip̄i subij ciantur inferioribus. quia etiam ip̄i per culpam quod ammodo inferiores facti sūt. **A**d illud quod vitimo obijctur de subdito alterius patet reipōsio. quia non 38 h3 iurisdicōem in talē. nec talis p̄t ei dare cū alteri subie/ ce/ sic. vñ sicut nō valet. iste q̄ ē seru⁹ peccā nō p̄t se face/ re seruū martini. q̄ nec ite q̄ liber ē. sic nec in p̄posito.

Distincio. xx. de confessiōe sacramētali q̄rūz ad oportunitatez t̄pis respectu p̄nie mortalium in se.

Sciendū est etiā q t̄pis penitētie est vsqz in ex/ tremā articulū. supra egit magister de confuē/ di necessitate 7 absoluentis potestate. hec ē ter/ tia ps in qua agit de t̄pis oportunitate. Et habz hec ps duas. In prima agit de tempōis oportunitate q̄rūz ad penitētiā mortalium. In secunda quantūz ad re

missionem venialiu. infra dis. seq̄nti. solet etiā q̄ri vtruz post hanc vitam. Prima ps habet duas. In p̄ma agit de oportunitate t̄pis rei peccā p̄nie in se. In secunda in comparatione ad p̄tate sacerdotis. ibi. si vero querit de il lo qui satisfaciōem inueneram rē. Prima pars h3 duas. In p̄ma querit temp⁹ p̄nie inchoande. In scda q̄rit de p̄nie ip̄ius satisfaciōis sine terminande. ibi. si vero que ritur de illis qui in hac vita p̄niā rē. Et in vtraqz p̄ie p̄mo proponit ve. ritatem. secundo confirmat per au/ ctoritatem.

DI XX
Propositi
Veritatem
Lōfirmit
P auctem.
Augusti.
2

Querit t̄pus penitētie in choande.

Sciendū est etiā q t̄pis p̄nie est vsqz in extremū articulū vite. **U**lō leo papa. **N**e mo est despand⁹ dū i hoc corpe constitut⁹ ē. qz nō nūqz qd diffi/ dentia et atus differē. cōsilio ma turiori p̄fici. Aug. rñ de p̄niā differētib⁹ ita scribit. Si q̄s po/ sit⁹ in vitia necessitate voluerit accipere p̄niāz 7 accipit. 7 mox re/ cōciliat⁹ 7 hunc vadit. fateor vo/ bis nō illi negam⁹ qd petit. sed nō p̄sumimus q bene hic exit. Si secur⁹ hic exierit ego nescio p̄niā dare possum⁹. securita/ tē vero nō. **I**stū qd dico dānabit sed nec dico liberabit. **U**lō gā dubio liberari. age penitentiā dū sanus es. Si sic agis dico ti/ bi q securus es. qz p̄niā egisti eo t̄pe quo peccare potuisti. Si vis agere p̄niā qm̄ iaz peccare nō potes. p̄ctā te dimiserūt non

tū illa. **I**te due res sunt. aut ig/ noscat tibi. aut non ignoscat. qd horū tibi sit futurū nescio. ergo tene certum. dimite incertum. Sed quare hō dicit Aug. cū pe/ nitētia que in fine agit in psal/ mo appellef sacrificiū vesperti/ nū. qd erat acceptabili⁹ in lege. 7 et in quacūqz die hūtocef de/ affit. 7 quacūqz hora ingemue/ rit 7 conuersus fuerit peccator vita viuet 7 non morietur. Sed illa dixit Aug. propter illos qui penitentiā vsqz in finem vite protrahunt. 7 tunc non ex dei amore videntur penitere. Sed timore mortis quasi ex necessi/ tate. Unde idem quasi aperit⁹ quare supiora dixerit ait. **I**stū lus expectet quādo peccare nō potest. Arbitriū em̄ libertatem querit deus vt deleri possint cō/ missa. non necessitatez sed cha/ ritate. non tantum timorem quia nō in solo timore vituit hō. **Q**uē ergo sero penitet oportz nō solū timere iudicem. sed 7 di

tū. tunc clamā/ bunt 7 non crāu/ diam. Et glo. su per illud. clama/ bunt. si. iera p̄t venire et dupl̄cā p̄ncipio scz ex timore pe/ ne. vel ex amore diuine misericōe. Prīmū est seru/ tutis. 7 hanc in uocatiōem dñs cū exaudiet. se/ nōdū ē iustitias et veritatis. et hanc inuocatio nem exaudit p̄m illud ps. p̄pe est dñs oibus ino/ cantibus euz in veritate. **A**rbitriū em̄ 3 libertatem que/ rit deus. vt de/ leri possint con/ missa. **V**iderur nō bene dicere. quia deus pōt

ps. cxi.
Aug. i. li.
de p̄nia.
c

iusficarē hominem etiam in somnis quā non est usus li-ar. Irē liberris arbitriū durat quāsi homo vivit fm possibili-
 rē demeritū. fm impossibilitatez ad coactidē sē ergo quocunqz modo itelligat de arbitriū libertate. non videt verum quod dicit. Rūdo dōz qz hic appellat Aug-ar. libertatem non ipsam potentie facultatem sed expe-
 ditionem. scdm quam dicitur libere facere quādo non habet retardationem. h autem requirit quantum ad bene esse conuersiōis hęc autem frequenter non habetur in morte pro eo qz anima adeo tenta est doloris mortis et egritudine. qz minus potest ad seipaz redire cogitare que spectarent ad hoc vt haberet aliquis sufficiens remediū vere penitentie. Certe tamen libe-
 videtur loqui de tēpore post mortem in quo non solus difficile ē sal-
 uari decedentes in peccato. non quia hoc nō potest diuina potentia. sed iuste et rationabiliter op-
 positum decreuit diuina iusticia. Et si aliquid vnqz post mortem dedit gratiam. intell. i. qdū est qz ille non erat damnatus per sententiam hanc legitur de ratio. Aliqui etiam dicere vo-

ligē. quia sine charitate nemo saluus esse potest. Non ergo tātum tē. neqz penam qui penitet sz anxietur pro gloria. Que cō-
 uersio si contigerit alicui etiam in fine. desperandum nō est de eius remissione. Sed quoniam vix vel raro est tam iusta cōuersio. timendum est de penitēte sero. maxime cum filij quos illi-
 cite dilexit sunt presentes. vroz et mundus ad se vocet. multos solet serotina penitētia decipere. Sed quoniam deus semper potens est semper etiam in morte iuuare. valet quibz placet. Luz ergo opus sit non hominis sed dei fructifera penitētia. inspirare eam potest quādo cunqz vult sua misericōdia. et remunerare ex misericōdia. quos damnare potest ex iusticia. Sed quoniam multa sunt que impediunt et la-
 guentem retrahunt. periculosum est et interitui vicinum ad mortem protrahere penitentie remediū. sed magnum est cui deus tunc inspirat. si quis est veram penitētiā. sed si etiaz sic conuersus vita viuat et non moriatur. non promittimus qz euadat omnem penam. Nam prius purgandus est igne purgationis. qui in aliud seculū distulit fructū conuersiōis. hęc autem ignis et si eternus nō sit. miro tamē modo grauis est. ex-
 cellit enim omnem penam quā vnqz passus sit aliquis in hac vita. Nunqz in carne tanta inuenta ē pena licet mirabilia in martyres passi sint tormenta. et multi nequiter quāta sepe sustinuerunt supplicia. Ex hys satis ostenditur qz periculosum sit differre penitētiā vsqz in finem vite si tamen etiam tunc vera habeatur penitētia. hominem liberat. et vitam mortuo impetrat. non sic tamen. vt nullam sentiat penam. nisi forte tanta sit ye-

lucunt qz hoc pziuegiū speciale. vt Dominus ostenderet qz sanctos suos diligeret.

Dic autem ignis et si eternus non hementia gemitus et contritio-
 nis. que sufficiat ad delicti puni-
 tionem. Licet ergo sit difficile
 vt tunc sit vera penitētia que
 tam sera venit. quando crucia-
 tus membra ligat. et dolor sen-
 sum opprimit. vt vix homo ali-
 quid cogitare valeat. melior est
 tamen sera qz nulla. Penitē-
 tia em si in extremo vite hyatu
 aduenit sanat et liberat. Mul-
 tum sera fuit latronis penitē-
 tia. sed non fuit sera indulgen-
 tia. sed licet latro veniam me-
 ruisse in fine de omni crimine
 nō tamen dedit baptisaris pec-
 candi et perseuerandi aurozita-
 tem.

Querit tps penitentie ter-
 minande.

Si vero querit de illis qui in
 hac vita pniā non complent.
 vtrum trāsituri sint per ignem.
 vt ibi quasi compieat quod hic
 minus fecerunt. Idem dicimus
 et de istis esse sentiendum. et de
 hys qui in extremis penitēti-
 Si em tanta fuerit cordis con-
 tritio et delicti exprobratio. vt
 sufficiat ad punienduz peccatū
 liberi ab alijs penis transeunt
 ad vitaz. et si inexplata fuerit pe-
 nitētia. qz perfecte penituerit
 et ingemuerunt corde. Quive-
 ronō adeo conteruntur corde
 et ingemisunt pro peccato. si an-
 te expletionem penitentie dis-
 cesserint ignem purgatorium
 sentiente. et grauius puniuntur
 qz si hic implessent pniā. horē-
 dum est enim incidere in man-
 dei viuentis. Deus enim cū sit
 misericors et iustus. ex misericōdia
 penitenti ignoscit non reseruat
 peccatum ad penam eternam.
 ex iusticia vero impunitum nō
 dimittit delictum. aut enim pu-
 nit homo aut deus. homo autē
 punit penitendo. deus vero pe-
 nam exigendo. Et est penitē-
 tia interior et exterior. Si ergo

ut. vt Dominus
 4
 falsum. quia ig-
 nis. et conflagrati-
 onis qui exuret
 faciem mundi nō
 peribit omnino
 sed reprobos in-
 uoluet. ergo ml-
 to fortius videt
 qz iste ignis in e-
 ternum durat.
 R. dicendum
 qz non loquitur
 de duratione si
 ue eternitate isti
 us ignis quan-
 tum ad substan-
 tiam. sed quan-
 tum ad officiu
 siue quantum ad
 acru puniendi
 siue purgandi bo-
 nos. si enim re-
 manet ad acru
 aliquid. id qd
 habet ardoris e-
 rit ad reprobos
 concremationē
 non ad purgati-
 onem.

Propozit
 hinc.

Morēdum
 est incidere in
 manus dei viuen-
 tis. Videtur cō-
 trarium dici. h.
 regum vltimo.
 melius est mibi
 incidere in ma-
 nus dei qz in ma-
 nus hominis.
 Item deus est
 misericors. sed in manu mi-
 sericordie melius est incidere
 ergo rē. R. di-
 cendum qz du-
 plex est status. p
 vnus in quo se-
 ptimum habet mi-
 sericordia et hic
 est status vite p
 sentis. pro quo
 dicitur est meli-
 us est incidere i
 manus dei. Ali-
 us est status in
 quo sceptrū h
 iusticia. hic est
 status vite futu-

re. et pro hoc dicitur horrendum est incidere etc. quia cum deus sit misericordissimus ideo plus impendit quam humanitas possit excusare. Cum sit et similiter iustissimus quibus non sic ita pronus adeo tamen grauitus punire. et horribile est cogitare.

¶ Queda enim peccata mortalia in penitentia fiunt venialia. Viderur dicere falsum. quia mortale in penitentia omnino deletur. ergo omnino desinit esse. ergo non transit aliud peccatum ergo non fit veniale. **¶** dicens dum quod in mortali duo sunt. et macula et reatus siue obligatio ad penam. Cum ergo deletur mortale. macula omnino desinit nec in aliud transit sed reatus pene manet alteratus. quia prius erat ad mortem eternam. sed modo est ad penam temporalem. **¶** quomodo intelligemus quod iste reatus fuerit ille. **¶** Notandum est hic quod aliqui voluerunt dicere quod idem reatus erat. sed minoratus siue diminutus. Dixerunt enim quod cum deus dimittit culpam. non dimittit finem id quod est. sed solum finem rationem dispositionis que est eternitas. unde prius

interior penitudo fuerit tanta ut sit sufficiens ultio peccati. deus qui hoc nouit ab illo qui taliter penitet ulterius penam non exigit. Si vero interior penitudo non sufficit in vindictam peccati. nec exterior penitentia impletur. deus qui modus et mensuras peccatorum et penarum nouit. addit penam sufficientem. Studeat ergo quisque sic delicta corrigere. ut post mortem non

¶ intelligentiam huius partis de pena purgatoria ratione penalitatis queruntur sex. Prius queritur utrum pena purgatoria sit. Secundo queritur utrum sit maxima penarum temporalium. Tertio queritur utrum sit voluntaria. Quarto. utrum sit in ea maior certitudo quam in via. Quinto queritur de his quorum ministerio pena illa infligitur. Sexto et vltimo querit de loco in quo antequam purgantur.

¶ Questio .i. a.

¶ Utrum sit ponere penam purgatoriam. Et videtur quod sic primo auctoritate apostoli. ad Cor. iiij. ipse autem saluus erit sic tamen quasi per ignem. ergo videtur quod sit ponere aliquam penam post hanc vitam qua electi purgantur. **¶** Item Aug. dicit. et habetur in littera. aut homo punitur. aut deus punit. sed frequenter aliqui conuertuntur in fine qui non puniuntur in presenti. ergo necesse est quod puniantur a deo. sed non igne infernali siue eterno. ergo etc. **¶** Item videtur hoc ipsam rationem. quod qui grauius peccauit. grauius est puniendus. ergo qui diutius peccauit. diutius est puniendus. sed iste qui perseuerauit in culpa usque ad mortem diuturnius peccauit. ergo diuturnius et grauius debet puniri. sed non in hac vita. ergo etc. **¶** Item peccatum relinquitur impunitum est vniuersum sedari. sed in possibile est quod summa sapientia dimittat vniuersum sedari. ergo oportet illud puniri. sed non in presenti. ergo etc. **¶** Item si non est pena purgatoria. sed boni statim euolant. ergo errat vniuersalis ecclesia que defunctis fidelibus facit suffragia. **¶** Item si non est pena post hanc vitam. ergo qui perdurat usque ad mortem in

obligatio ad penam manet. sed quia deus remisit eternitatem iam et solum ad penam temporalem obligatur. ita quod idem reatus est qui tunc erat et nunc. et pro tanto creditur mortale fieri veniale. Sed illud non est multum

bene intelligibile pro eo quod eternitas non est dispositio pene. sed magis mensura et mensura durationis inseparabiliter adheret ei quod mensuratur. ut si aliqua actio sit in a. impossibile est quod illa eadem fiat in b. et ideo intelligendum quod nouus est reatus. et prius reatus commutatur. et culpa totaliter dimittitur. **¶** oportet penam tolerare. **¶** Quod enim peccata mortalia in penitentia fiunt venialia. non tamen mori sanantur. Sepe infirmus moreretur si non medicaretur. non tamen statim medicatus sanatur. Laguet victurus qui prius erat morturus. Qui autem impenitens moritur omnino moritur et eternaliter cruciatur. Si enim semper viveret semper peccaret.

et ideo si mortale dicatur fieri veniale quantum ad reatum non est intelligendum per identitatem. sed per commutationem quam facit diuina sententia. Potest tamen dici quod mortale in penitentia dicitur fieri veniale. quia ibi de eo venia impetratur. **¶** Si enim semper viveret semper peccaret. hoc dicit de impenitente. si hoc verum est. tunc videtur quod quilibet impenitens peccet continue. **¶** semper peccant id est in peccato perseuerant. et ideo semper debent perseuerare in pena. Alia est tamen ratio huius sicut patet infra dist. xliij.

culpa. cum nullam sustinuerit penam. reponat de malicia sua commo dum quorum utrunque est salutaris manifestata. **¶** Contra Apocalyp. xiiij. Beati moritur qui in domino moriuntur. ammodo iam dicit spiritus ut requiescant a laboribus suis. ergo post hanc vitam nullus bonus laborat. ergo nullus affligitur. ergo nullus punitur. **¶** Item deus est misericordissimus. sed a summa misericordia veniam dimidiam sperare est imposteritas. ergo cum remittit totum remittit. ergo si aliquid de peccato remisso exigitur a peccatore hoc est secundum statum presentis ecclesie. sed in more hunc statum egreditur. ergo videtur quod amplius nihil ab eo exigitur.

¶ Item in more absoluitur quis ab omni mandato. ergo et a mandato satisfactionis et confessionis et huiusmodi. sed punitio pro peccatis satisfactio est. ergo liberatur deinceps ab omni debito punitio. ergo ut videtur amplius non punitur. **¶** Item prior est deus ad miserandum quam ad condemnandum. Sed recedentem in mortali peccato statim condemnat. ergo decedentem in charitate statim glorificat. **¶** Item potentior est charitas ad eleuandum quam sit mortalis culpa ad deprimendum. Sed culpa mortalis statim remergit in abyssum. ergo charitas statim eleuat in celum. ergo non est ponere post mortem aliquod supplicium. **¶** Item. statim post mortem ruder statum quod est in via. sed in via non est nisi duplex statum. scilicet bonorum et malorum. **¶** Item post mortem non est nisi duplex. scilicet statim aia recedens vel in paradiso cum bonis. vel in inferno cum malis. **¶** Item. dicitur quod sicut de scriptura et auctores scripturarum. et reuelationes plures. et rationes concordant. et ecclesia vniuersalis confirmat. quod pro illis erat. absque dubio post hanc est ponere penam purgatoriam. **¶** Ratio

autē huius est ista. quia vniuersē vie dñi misericordia
 7 veritas. Sic autē misericordia parit dominus. vt ve
 ritati siue iusticie nō fiat p̄iudiciū. ideo dimitit cul
 pam 7 penā eternā. ita tamē q̄ obligatū reneat ad penā
 t̄galem. ab hac autē penā non absoluitur ī morte. quom
 am itarus p̄ morte nō repugnat punitōni anime. Quis
 non cōm̄petat merito eiusdem punitūtur enim anime
 7 premiātur. 7 ideo cū nō sint alicui taliter remissa pec
 catā quin obligetur ad aliquam penam. nisi fiat p̄ ab
 titimale grām. 7 ab ea obligatōne non absoluitur. 7 de
 bito: pene non possit cus debito ingredi celum. necessa
 10 rium est esse purgatorium. Ad illud ergo quod obij
 citur de apoc. p̄ requiescent a laboribus suis. Dñm q̄
 est labor in operando. 7 est labor in patiēdo. 7 verbūz
 illud intelligitur de labore in operando. q̄ nō ē dies
 in qua operari valeant merendo. non autē intelligitur
 de labore in patiēdo. 7 hoc patet ex ipso textu sequē.
 11 opera enī illoz sequuntur illos. Ad illud quod obij
 citur q̄ est misericordissimus. dicendum q̄ est verum
 sed tamen iustus est. ideo veniam p̄ccatā quam dēs iu
 stam misericordiam p̄ccatā. Quia enim iustus est ho
 mini iūsto. non dēet reconciliari manente iniusticia
 7 offensa. 7 ideo misericordie iusticia dēet vt remittēdo vñā
 moralē culpam remittat omnem aliam. non sic de pe
 na. Quonia enim misericordia remittit penam. 7 iusticia ex
 igit. ideo oportet quodammodo dōdudicari vt alteri nō
 p̄iudicetur. 7 sic patet q̄ etiam pena exigitur in foro dī
 12 Ad illud quod obijcitur q̄ absoluitur ab omni man
 dato. Dñm q̄ verum est. sed tamen non absoluitur ab
 omni debito. imo ania trahit secum debitū. 7 q̄ retribu
 tor ē iustus. retribuit p̄m q̄ inuenit debitorum. 7 q̄ de
 13 bitrix erat pene quā nondū exsoluit. patet. 7 c. Ad il
 lud quod obijcitur q̄ statim damnat dēcedentem ī mor
 tali peccato. Dñm q̄ non est sile. quonia ille qui ī mor
 tali est nihil habet in se qd̄ sit dignū vita. immo totam
 vel emortuū vel mortificatā. 7 ideo summe dispositus
 est ad eternā damnationem. 7 propter hoc statim dam
 natur iusta retributōne. Sed ille q̄ ē in charitate. cum
 charitas simul ster cum veniali culpa 7 reatu pene. ha
 bere potest simul stare cum pena p̄m forum commune.
 necesse est p̄ius debitū illud solui per penam purgato
 14 riam. Ad illud quod obijcitur de pondere iam parz
 responso. quia pondus charitatis habet in se aliquid
 retardans. vel culpam aliquam paruulam. vel reatu
 sed pondus peccati nihil habet eleuans vel retardans
 ideo non ē simile de ascensu charitatis. 7 de dēcessu pec
 15 cati. Ad illud qd̄ obijcitur q̄ non est nisi duplex ita
 rus in hac vita. q̄ c. Dñm q̄ licet nō nisi duplex sit p̄n
 cipalis. tamen vtresq̄ subdiuiditur. Nā q̄ habet iustici
 am in duplici differentia ē. Aut enī ē in statu perfe
 rum p̄fectione completa. 7 talis non habet aliqua ve
 ntalia nec aliqua cremabilia debita. 7 huic statum debet
 vita eterna. tales sunt sancti martires. vt laurentius.
 7 vincētius. 7 sancti confessores. vt benedictus 7 fran
 ciscus. Alij sunt in statu imperfecto. 7 hi cremabilia
 habent vt plurimum. 7 etiā debita. 7 oportet p̄imum
 debita cremabilia solui q̄ introducātur in p̄ntiaz. 7 hoc
 16 est ī pena purgatoria. Similiter egredēs iusticia in du
 plici sit differentia. Quidā ī statu paruuloz. 7 hi carēt
 iusticia originali. 7 his cōp̄tē status in limbo sine pe
 na sensibili. Alij qui sūt in statu adultoz. qui carēt iu
 sticia p̄sonali siue gratuita per propriam culpam. 7 ta
 libus cōp̄tē status infernalis. 7 sic patet q̄ ratio il

la nō valet. Posset etiā dici q̄ pena purgatoria non dī
 cit statum sed magis transitum de statu in statum.

Questio ij. b

Utrū pena purgatoria sit maxima penaz t̄paliū. Et q̄
 sic viderur Aug⁹. in quodam sermone. ille ignis duri
 or erit q̄ quicquid in hoc seculo penarū aut videre aut
 sentire. aut cogitare quis potest. Item littera dicit
 q̄ expellit omnē penā quā vnq̄ passus ē aliq̄s ī hac vi
 ta. Sic rōc videt. q̄ q̄to quis iudicand⁹ ē debitor. tan
 to iudex punit ens minor pena debet esse p̄rens. ergo
 q̄to ē fortior. tāto exigit ab eo pena grauior. s; spūs le
 parat⁹ impo: p̄portionaliter ē fortior q̄ sit totum cōiun
 ctum. siue hō totus. sed p̄ hāc vitā ē spūs separatus. er
 go videtur q̄ graui⁹ punit⁹. Item spūs separatus a
 carne s; graui⁹ peccat q̄ spūs carni cōiunctus. s; ma
 lum pene p̄portional malō culpe. 7 malū culpe s; gra
 uius est in spū separato. q̄ parū rōc 7 malū pene. Item
 maior 7 grauior ē pena passionis q̄ pena compassiōis
 s; aia exuta punit⁹ pena passionis. cōiuncta hō pena cō
 passiōis. q̄. 7 c. Item q̄to aliqua pena ē maior. tanto
 est grauior. Sed ania exuta cū punit⁹. tota punit⁹. 7 p̄m
 totū. cū enī sit simplex. ignis totam attingit. Sed in p̄
 senti vix aut nunḡ aliqua pena totū hōiem cruciat. er
 go generaliter grauior ē illa q̄ sit aliqua temporalis pe
 na. Contra. deus ē retributor vniuersi cuiusq̄ p̄m meri
 tum suū. vnde p̄portionaliter respondet pena reatu
 sed cū q̄s mortuor reatus nō intenditur. q̄ nec pena de
 bet intendi. ergo nō debet esse maior in futuro q̄ in p̄
 nti. Item q̄to aliqd̄ magis est passibile. adiunctum pu
 niti. magis patit⁹ 7 graui⁹ punit⁹. sed cōiunctū ē magis
 passibile q̄ anima p̄m se. q̄ aduētū affligētē magis pa
 titur. ergo si punitur cōiunctum in p̄nti. 7 ī futuro aia
 separata. patet. 7 c. Item maior ē passio in qua agens ē
 transmutans 7 abijctens q̄ vbi alter hoz deficiat. sed ī
 purgatorio ania punit⁹ ita q̄ nō trāsmutat nec aliqd̄ ob
 iunctū. in p̄nti aut corpe sit abiectio. ergo videt q̄ ista
 pena sit grauior. Item beator: erit aia q̄n̄ glificabit corpe
 resumpto. et similiter m̄ertor: quando punitur corpe
 resumpto. ergo vno aie ad corpus por⁹ facit ad pene
 augmentū q̄ ad diminutionē. ergo ab oppositis lepa
 ratio facit potius ad diminutionē q̄ ad augmentū. er
 go videt q̄ min⁹ grauius punitur ī purgatorio ania se
 parata q̄ nūc cū sit cōiuncta. Item dñm q̄ sicut dicit
 magister 7 sancti etiā multi dicunt. oportet nos cōcedē
 17 etiā si nō appareat nobis rō q̄ pena purgatoria graui
 or est om̄i t̄pali pena quā modo sustinet ania carni cō
 iuncta. in h̄mōi autē magis adherendū est aucti q̄ rōnē
 p̄co q̄ illud est magis iuxta naturā 7 rōnem q̄ p̄m na
 turā 7 rōnem. Sane tamē hoc intelligendū vt genera
 liter pena ista sit maior ista p̄m regula p̄bi. Si optimū
 in vno genere ē meli⁹ optimo in alio genere. 7 hoc iun
 pliciter alio meli⁹. Sicut intelligēdū ē hic q̄ illa sit maior.
 nō q̄ minima sit maior: maxima ī h̄ genere. s; q̄ maxima
 ī illo genere maior sit maxima in h̄ genere. Sicut ei dīe
 be. greg. q̄busdā reuelarū est q̄sdā aias in ymbra ē pu
 nitas. Ad h̄ autē qd̄ tenem⁹ intelligēdū q̄ aliqui volue
 rūt assignare rōem naturalē. ostēdentes q̄ ex natura aie
 veniret. q̄ cū aia exuta patit⁹ p̄ seipam patit⁹ p̄m se totā.
 7 ideo pena modica est ei grauius. Sed hūc modus
 dicēdi non approbat ratio catholica q̄ in inferno credit
 anias grauius puniēdas p̄ corpora tā resumpta. vn
 de cre. sedū ē q̄ iusti qui in igne flagrationis in corpo
 re purgabūtur in die iudicij. grauius puniētur. quia
 breuius. 7 ideo intensus q̄ qui nunc purgantur. Alij

voluerit assignare rationem primum anlem. primum supra naturam. Dixerit enim quod anime creature a corpore habent potentias expeditas. et naturale desiderium habent perfruendi ad bonum propter quod sunt create. Et vltimum. Si non est in eis quod magis in desiderium inclinatur. et ideo cum illud bonum sciat. et ab illo retrahatur et quasi in carceratur. modica pena sensibilis cum hac tristitia est eis maxima. et primum dicitur pena purgatorum esse maximam. Sicut enim delectationes spirituales sunt in eis multae et perfectae corporales. ita et tristitia de absentia supercellit omnem dolorem corporum. Sed certe nec ista ratio manuducit si quis aspiciat. Primum quidem quod desiderium summi boni est desiderium quod habet necessarium secundum consuetudinem fructuorum et aliquam reale possessionem. et ideo pariter gaudium. vnde qui per desiderium superem bonum magis ibi delectatur. In hoc enim dissimile est desiderium spiritualis et corporalis a desiderio spiritualis vnde dicit Augustinus in libro xxxix. quod est illud veritate habet multum et perfectum corporales. ita et tristitia in anima. Sed in anima ista ratio pena ly mbi maxima est et fuisse maxima in seculo. et ibi creditur fuisse requies facta. Et ista ratio non nihil ad propositum facit si quis inspiciat. pro eo quod sancti non ex carentia locum. sed de pena affectiva. sicut de igne sine de flamma purgatorum. Idem dicitur quod bonum summi et diuina iustitia. et ista est ratio reuera. quod ignis agat in animam (vnde ista videbitur) non enature sed iusticie et ideo magis agat diuine iusticie est attribuendum. Quis ergo iustis pena non accipiat secundum quod puniatur tantum. sed secundum quod est in ea ratio ordinis recti. Secundum hoc intelligendum est quod est pena assumpta et pena inflata. In pena assumpta non tamen placet deo ordinatio pene ad culpam. sed ratio deo et rectitudo que est in voluntate assumente. Sed in pena inflata placet ordinatio pene ad culpam. quoniam igitur pena pernitentiam in presenti plene assumpta. pena mortuum est inflata in purgatorio pro eo quod non est ratio agendi sed recipiendi in modica pena in presenti plus satisficit. et magis est de ea contra diuina iusticia quam de magna in futuro. Et ideo quasi improprie nomen maioris exigat et ei satisficit. Et plura autem potest haberi in vltis materialibus debitis. creditur enim plene accipiat mercedem auri et x. marcas argenti. et pena pennis illi comparata multa peccatorum est in conspectu dei quam sit auri argenti in conspectu hominum. Locedede ergo sunt rationes probantes penam illam grauiorem esse. Ad illud ergo quod obicitur reat. non auget. dicitur quod verum est. Si reat pene melius soluit et modica pena assumpta quam de multa inflata. Ad illud quod obicitur quod quatuor magis est passibile magis pennis. dicitur quod illud est verum certis paribus. sed diuina virtus cuius est ille ignis instrumentum ordinat ut puniat grauius. Vel dicitur quod pena non iudicat maior et minor secundum lesionem sine passione. sed secundum sensum passionis pur sensus refugit illam penam. Et quoniam spiritus licet minus ledatur ab igne quam corpus. virtus tamen habet virtutem sentienti passionem. Et iterum maxime refugit. quia hoc est natura sua est. non sic contra naturam corporis. Et ideo quibus minus parat et minus ledatur. passio tamen naturalis magis punit et magis dolet et hoc pariter ratio ad duo vltima. Quod enim dicitur quod magis punit quod abicit et transmutat. dicitur quod falsum est. quod ignis infernalis qui vrit non consumit grauius punit quam ille alius ignis qui vritur facit. Similiter de alio quod magis punit quod vrit. dicitur quod falsum est. quia maior pena est brachium coterere quam etiam amputare. quod remanet ibi sensus et dolor continuus. Sic et in anima que nunquam dormit sed est actualis sensus nocui et dissensus. ita quod vtriusque viget. et neuter minus est quam est pro spiritibus. et ille dolor est in sensu et continuus. ac per hoc grauior. Quod autem corpus agit in spiritum. in suo loco dicitur cum agit de penis infernalibus.

Questio. iij.

Utrum pena illa sit voluntaria. et quod sic videtur. quod dicitur factus vult illud sine quo non potest adipisci quod desiderat. vnde desideras sanitatem vel secari et vrit. sed anime in purgatorio non sunt insipientes. et desiderant gloriam. et sciant ad eam non posse peruenire nisi per illam pene tolerantiam. Sed si tu dicas quod non est velle simpliciter sed sub conditione. ondit quod simpliciter velit. Cor rectum habet qui voluntatem suam voluntati diuine conformat vnde dicitur ambrosius et glo. super psalmum sicut habitum est in primo. Sed iusti in purgatorio habent cor rectum. et deus vult ibi esse ipsos. ergo ipsi volunt se ibi esse et pati. Item dicitur ois vere penitens vult facere emendam siue agendo siue suscipiendo. sed anima que mouetur vere penitens penam non amittit. ergo vult emendam facere. sed non potest agendo. ergo patiendo. ergo vult penam illam pati. Item dicitur ois qui parit penam aliquam et non vult illam pati iudicatur impatiens. et ille est qui dicit iobis et non vult illam pati iudicatur impatiens. et non vult illam pati sunt impatiens et inobediens. Contra voluntarium est illud quod est in ipso cognoscere singularia. ergo quod non est a principio intrinseco sed extrinseco. et de necessitate non de libertate. non habet rationem voluntarium. sed talis est pena purgatoria. ergo non. Item nihil a quo quis desiderat et petit liberari est voluntarium. si enim esset voluntarium in eo velle persistere. sed iusti qui sunt in purgatorio petunt et desiderant inde liberari. ergo non. Minor multas reuelatibus nota est. sic per partem per uerbum dyalogo. Item quanto pena acerbior est. si voluntaria est. tanto gloriose est martirium. Sed pena purgatoria est acerbissima vnde monstratum est. ergo si est voluntaria. vnde quod omnes qui transeunt purgatorium martires iudicandi sunt. Item dicitur quod aliqua pena dicitur tripliciter voluntaria. Uno modo quia assumit a voluntate impante sicut est pena penitentialis. Alio modo quia sustinet a voluntate acceptante sicut est pena martirium. quod adeo eis placet quod ab ea liberari non vellent. Tertio modo est quedam pena que sustinet a voluntate tolerante. vnde pena que est in patientia. ita quod eius oppositum est in desiderio. sicut cum amas et desideras sanitatem infirmam. sustinet quidem infirmitatem tamquam penam diuinitus inflatam. arriam ab ea liberari percurat. et illud minime habet rationem voluntarium. hoc modo voluntaria est pena purgatoria in vrit iustis. qui voluntarie eas sustinent. et desiderant vehementer ad penam peruenire. et alios sibi auxilium prebere. Secundum hoc patet ratio ad vtriusque partem. Quoniam rationes ad penam partem prebent illam penam voluntariam esse hoc modo tertio. Rationes vero ad oppositum partem quod non est voluntaria primo modo vel secundo. quod patet discurrendo per singulas. Prime enim rationes currunt secundum voluntatem. non tolerantem que deo se conformat. cum etiam liceat aliquid sibi desiderare quod est deus. velle ipsam habere contra in se est. Sequentes rationes currunt secundum voluntatem impantem que est ab intrinseco. vel secundum desiderantem que non vult separari a vltimo. que tanto magis delectatur. quanto voluntarium quod obicitur magis desiderat.

Questio. iij.

Utrum ista pena sit minor certitudo de gloria quam ista. Et sic videtur. quia quanto status similior est statui quem homo omnino respuit. tanto maiorem timorem incurrit et qui in eodem existit. Sed status purgatorum magis similis est statui infernali quam status vite presentis. ergo augetur in eo timor. ergo per oppositum minor certitudo. Item sicut anima peccatrix puniatur timore et dolore. sic contra anima iusta reficitur gaudio et spe. sed in purgatorio augetur pena doloris. et ergo pari ratione pena timoris. ergo minor certitudo future beatitudinis. Item si augetur certitudo augetur conio

23

latio. 7 si augeret consolatio minueret flagellatō. ergo si
 esset ibi maior certitudo esset minor afflictio q̄ in p̄nti.
 Sz nō ē minor: s; maior afflictio q̄ in p̄nti. ḡ minor certitudo.
 Itē si maior certitudo ē non ambulerit ibi
 aia p̄ spē s; p̄ fidē q̄ nō euacuat quousq; veniat lux gl̄ie.
 Et ibi maior fides. 7 si maior fides. maior gr̄a. ḡ a destru
 ctōne p̄ntis si gr̄a nō ē maior i purgatorio. videt q̄ nec
 maior certitudo. ḡ salte ita dubitatio ibi sicut b. Sed
 hic nescit vtz odio vel amore digna sit. ergo 7 ibi nescit
 vtz sit i inferno vel extra. Cōtra magis ē cert⁹ p̄ spē q̄
 spectat 7 nō p̄r despare q̄ q̄ spar 7 despare p̄r. s; aie que
 sūt i purgatorio ita sperat q̄ despare nō p̄nt. in via aut
 despare p̄nt. ḡ. rē. Itē maior certitudo i eo in q̄ nulla
 est dubitatio q̄ i eo i q̄ cadit dubitatio. hec ē p̄ se vera.
 Sed i eo q̄ est i purgatorio nō cadit dubitatio de gloria
 habēda. ḡ cū maior certitudo. Probatō minoris. si p̄r
 dubitare se p̄ctuz p̄r p̄sequer opinari. 7 q̄ p̄r opina
 ri p̄r credere 7 errare citra vtrancq; p̄r. ḡ cū aia talis nō
 possit errare. nō videt q̄ possit dubitare. Itē si venit d̄
 h̄ iudicatio. aut ex subreptōe. aut ex scia certa. nō ex sub
 reptōe. q̄ h̄ cōpetit aie rōne p̄iudicis sue carne a q̄
 oppunit 7 nō oīno ē d̄na actū suoz. Nō ex certa scien
 tia p̄batio. Aia q̄ est i purgatorio. certa fide cognoscit
 q̄ i inferno vermis nō morit. certa fide cognoscit q̄ aia
 in inferno nō melior: certa fide cognoscit q̄ aia
 in inferno desperatōe cruciat. s; cōstat q̄ opposita videt i se ex
 liberatōe. nec p̄r de his dubitare q̄n cadat a p̄a fide. sed
 nō p̄r fieri infidelis. ergo nō p̄r ex certa scia dubitare
 nec ex surreptōe dubitare. ergo nullo mō. ḡ. rē. Itē
 cū aia a carne separatur seipam nudas intuet. ḡ videt qd
 h̄ i se. ḡ nouit vtrū habeat culpā mortale an gr̄az. 7 cer
 ta ē q̄ si habet gr̄am nō p̄r ad infernū d̄cedere. ḡ videt
 q̄ nullo iudicio dubitet. ḡ m̄ro maior certitudo ē de gl̄a
 i purgatorio q̄ i p̄nti sclo. **Q̄** ad p̄dictoz intelligē
 tiā ē notādū fm quosdā q̄ p̄ acerbitate penaz ira abfor
 bet sp̄s vt vbi sit ignozat. 7 ex h̄ dubitat vtz sit i infer
 no an extra. Sicut enī ap̄ls ex dulcedine extra se rapit
 vt nesciat an i corpe an extra corpus h̄ viderat. sic suo
 mō dicit i penis se habere. 7 p̄ statu illo dicit minorē
 certitudinē scōm actū esse. licet nō sit minor fm habitū.
 Imo q̄dāmodo maior. Sz certe nō vt h̄ rōnabiliter su
 stinere. Prīmū q; si sp̄s carni p̄iuer? possit ab hmōi
 penis adeo abforbet vt vsū rōis amittat. sp̄s tamē se
 parat⁹ q̄ imortalis ē nō vt adeo abforbet. cū formoz sit
 ad sustinēdū magnā penā in se q̄ in corpe puā. Et q̄ il
 lud vtz sit p̄z p̄ Grego. in iij. dialogoz. vbi d̄r q̄ d̄daz
 in purgatorio exītes i grauib; penis perierūt adiutori
 um p̄ liberatōe. ḡ sciebāt se aliqñ esse liberādos. Patet
 etiā p̄ illd qd d̄r. i omel. de diuine lazaro. vbi d̄r q̄ d̄i
 nati supra se electos p̄siderant vsq; i diē iudicij. si ergo
 pena illa infernalis improporionabilē grauior est q̄
 purgatoria. 7 illa nō abforbet vsū rōis i d̄natis q̄ sunt
 oppressi verme 7 despatōe 7 culpa. q̄romagi nec ista pe
 na abforbet sp̄s iustoz. qui somicari sūt bona p̄scie
 tia 7 spe 7 diuina gr̄a. certe nō videt. Ideo dicendum q̄
 aie in purgatorio maiorē h̄nt certitudinē de gloria q̄ est
 am ille que i via sūt. sicut habebāt anime in lyndo. Et
 ista certitudo media ē inf certitudinē vie 7 p̄iue. In pa
 tria enī ē certitudo tentōis euacuas expectatōnem 7 tū
 morē. In via nō ē certitudo expectatōis immixta terro
 roz. q; quilibet labi p̄r dū ē viator. In purgatorio ē me
 dio mō. certitudo expectatōis eoz q̄ nodū obrinuit.
 s; est euacuatio timoris p̄pter p̄firmatōem li. ar. qua
 deinceps scit se peccare non posse. 7 sic p̄z q̄ maior est

24

certitudo dū euacuat timorē de lapsu. 7 illa euacuatio nō
 est p̄ aie maiorē p̄fectionē s; p̄ status maturatōem. **Ad** 25
 illud ḡ qd obi in p̄rim q̄ locus ille similior ē inferno.
 Ddm q̄ duplex ē similitudo vel symbolū. Una q̄ est via
 ad faciliōrē transitū. p̄ que modū dicit p̄bus. q̄ i habē
 ribus symbolū faciliōrē ē trāstrus. 7 de hac obiicit. Alia
 est similitudo que tamen ad transitū non dispouit. sic
 os similis ē ossi q̄ sit humor. 7 tamen non ita de facili
 possit p̄verti in alimētū ossis sicut humor. 7 de isto non
 habet veritatem qd obiicit. Quia enī difficiōrē ē tran
 situs. ideo min⁹ potest. imo si null⁹ ē trāstr⁹ nullo mo
 do potest timere. qm̄ ḡ ab igne purgatoz in infernum
 descendere ē impossibile. nec ab igne p̄fentis supplicij
 siue status p̄ntis. q̄bus ille sit similior. nō inducit ma
 iorē timorē. **Ad** illud qd obi q̄ punit doloze timorē.
 Ddm q̄ ad hoc q̄ sufficēter punitat non oportet ani
 mā puniti omni genere pene. afflictio em̄ ignis vel cru
 ciatio doloze sufficēter punit. punit etiam titillatio ri
 mors. **Ad** illud qd obi q̄ augmētata certitudine au
 gerur solatio. Ddm q̄ hoc vtz ē certis parib; sed q̄
 niā illa certitudo ē cū afflictioe 7 expectatōis dilatoe. iō
 nō tā viget ibi solatio q̄ afflictio. at tamē nec i tra sua
 p̄tinet misericōdias suas d̄ns. sed cū tratus ē misericōdie
 sue rememorat. 7 vehemētē afflictoz aliquā sp̄ci certit
 tudine refocillat. **Ad** illd qd obi q̄ ambulat p̄ fidem
 ḡ. rē. Ddm q̄ et si p̄ fidē ambulet q̄nrum ad ea que diu
 nitatis sūt que nondum per specēz intueatur. nihilomi
 nus tamē aliq̄ sūt nobis inuisa q̄ aia exuta nouit tāq̄
 certitudinalia. vtpote diuinā sniam de se laram. que de
 vno quoq; hoie p̄culariter fert in eis exitu. hec aut su
 dem nō euacuat. q; credit nō apparētia. 7 ad h̄ indiget
 suba rerū sperādārū 7 argumēto non viderum.

Quæstio v. c.
 Quorum ministerio pena illa infligitur. Et q̄ minist
 rio demonū videt. sicut dicit auctas. 7 habet infra dis
 xlvij. in fine. Illos habebūt tortozes i pena. q̄s habue
 runt in tortozes in culpa. Sed constat q̄ iusti purgan
 tur p̄ eis culpis quas demones intendunt. ergo. rē.
 Itē i legenda beati martini d̄r q̄ dyabolus itabat ad
 obitum sicut ibi d̄r q̄ dixit. quare astas hic cruciata be
 lusa. sed p̄stans ē q̄ sciebat se non posse eū trahere ad in
 fernum. cū sciret virum sanerū. ergo salte volebat duce
 re in purgatorium. **Itē** rōne videt. q; crudelius ē ve
 rare bonos q̄ affligere malos. sed quod crudelius ē cru
 deliori tortozū debet committi. ergo cum dyabolus cū su
 is angelis sit crudelissimus. videtur q̄ eius sit viros iu
 stos in purgatorio affligere. **Itē** viros iusti affligun
 tur in purgatorio. constat q̄ non rōne eius qd habu
 erunt iuste deo. sed rōne eius qd habuerunt simile
 dyabolo. ergo q̄ diu est in illis iste reatus non sunt om
 nino crepti ab eius potestate. ergo videt q̄ ab eis affli
 gant. **Cōtra** Grego. in iij. dialogoz dicit q̄ anime
 reproboz p̄ seip̄as descendūt ad infernū. ergo pari rati
 one. imo multo fortior per seip̄as sine demonū mini
 sterio descendūt in purgatorium. **Itē** anime punit
 untur i purgatorio ab hoc vt purgatur 7 i celū introdu
 cantur. sed demones abforēt animaz purgatōem 7 li
 beratōem. ḡ tale purgatō. m̄ siue punitōem nō admin
 strāt s; fugiūt. **Itē** sicut d̄r Aug. si dyabolus coguis
 set potētā tob. 7 q̄ ei⁹ rēparatōis deberet p̄ficere. nequa
 q̄ ipm̄ ampli⁹ vexasset. ḡ cū sciat certis signis q̄ ille aie
 iuste sue nō sūt. 7 q̄ ex pena sunt meliorande. videtur q̄
 eas amplius nullatenus vexet. **Itē** alius est q̄ pu
 nit filium. alius qui punit latrunculū. filium enim pu

nit dñs vel doctor. sed latrone punit emissari? vl' toroz
 Sed tēdēs sunt torozes: 2 tūcū sūt sicut filij. g' neq'
 q'z uenies ē illos ab illis puniri. **I**te intus ē yr qui
 de altero trūphauit eide subiectas p' trūphūz. S'z aia
 29^e yr dyabol' sup' eā possit dēat p'it hāc yrā. **R**. dōz
 q' aliq' voluerit dicere q' pena purgatorij ministerio de
 mona instigat. p' eo q' in scriptura aut yr aut nūq' legi
 tur q' bon' angel' bonos veraciter. s'z veratio bonoz
 solū a malis fuit. sicut exēplū de Job. exēplū etiā de an
 thonio. mali vero verati sunt a bonis 2 a malis. Et rō
 hui' yr eē p'm coas. q' d' verat aliter 2 affligit qōdam odi
 um h'z. Dyabolus aut odit bonos 2 malos oō suā cruce
 litate. io yrōs h'z aff'lgit cū sibi g'merit. marie cū affligū
 tur p' petō qd' eē p' simultudo 2 qdā caracteritatio. vo
 ni vero nō odit ūr nisi malos. 2 iō illos solos affligit sic
 afflixerūt sodomitas 2 egip'os. Sed licet videat eē ma
 gis conueniens yr fiat iōc ministerio demonū q' seroz
 spūm. meli' tū yr eē dōm 2 rōnabilis etiā. q' sicut di
 uina iusticia tubente. 2 statu eius succedente. mali ada
 rent in inferno post iudiciū. sic etiā 2 in purgatorio. nō
 eū yr p'abile q' demōes illud ministeriū exerceant cuz
 ibi purgetur scōtia. p'm quā ibi qd' amō aia similis erit
 dyabolo. 2 dyabolus suā similitudinē nolit delere. sed
 potius confirmare. nec vniq' exerceat boiem nisi in quo
 sperat victoriā. acquirere. nec veracem a quo vici' eit
 et dicitur. 2 alia plura ad hoc faciūt q' tacita sūt. Rur
 sus nō videt hoc p'abile yr ministerio fiat angeloz. nō
 bonoz. yr tā grauius affligant 2 puniat cōtues suos
 nec hoc de facili possit p' scripturā p'ari. nō solū in se ye
 ruenam in simili. q'uis Jacob p'itāba vilius sit ab an
 gelo ledi cū emarcuit neruis femoris eius. sed illud ma
 gis fuit ad cocupiscēte refflōnē q' ad graue afflictōem
 Ideo cōcedendū q' nō sit ministerio demonū nec etiā sug
 noz spūm. nisi fortassis q'zū ad direct' ven. Credendū
 eē q' in egressu aie a corpe allit'at 2 sp'as bonus 2 p'i
 ritus malus vni' vel plures 2 tūc p'm veritātē ferri sen
 tentiā. 2 si bona est. per ministeriū boni angeli vel addu
 cit in celū. vl' in purgatorij quousq' possit purgata fu
 erit p' eius ministeriū educat. ita q' ipe solū sit deductoz
 2 nō toroz. Si vero sit mala. 2 ministeriū demonū du
 cit ad infernū. Hoc in quā tanq' magis p'abile conce
 dendū. q'uis nihil sit in hac p'ce temere asserendū. **A**d
 30 illud q' obr' q' incētozes erāt torozes. Dōm q' verū eit
 nisi illaculpa remittat et bō peniteat. 2 hoc nō h'z locū i
 31 p'posito. **A**d illud q' obr' q' plens erat in obitu marri
 ni. Dōm q' hoc nō erat yr adduceret ad purgatorij. s'z
 q' cupiebat insidiari calcaneo. 2 p' hoc extrahere in aby
 sum. **A**d illud qd' obr' q' maioris crudelitatis ē. Dōz
 32 q' verū eit si ibi staret intentio. sed illa punitio ē trāsū
 ad eternā gloriā. nō sic ē in dānatis. iō nō ē sic.
Ad illud qd' obr' q' puniunt rōne similitudinis. dōz
 33 q' eit puniri simpliciter. 2 eit puniri sic vel sic. Dāmo q'
 dem nō puniunt rōne p'ci. Sed sic vel sic puniunt ad
 purgatiōem. qm' habet iusticiā. 2 hinc ē q' rāis punitio
 ad dyabolū nō spectat. **Q**uestio. vi. f
De loco in quo aie puniunt hac pena. Et querit yr
 lo' ille sit igr' an inferi'. an i medio. Et q' i loco supio
 ri yr sic. Anime ille iuste erunt sunt de p'ate tenebrarū
 quoniā hoc dō de omnibus vris iustis. 2 de illis mari
 me vez est q's non possūt ad malū p'rabere. s'z ipe dya
 bolus eit p'nceps aeris hui'. g' videt q' iur ille aie sup'a
 hūc aerem cleuare. g' videt q' loc' purgatorij aiarum
 sit in spera ignis iurium. **I**tem in cop'atibus sitis

sequitur pondus. 2 cū habet in se inclinationes diuer
 sas. sequit naturam predominantis. ergo a si. nisi i spū
 ritibus locario sequit pond' spūm. sed pond' in spū
 ritibus eit amor. ergo si in spūa. ibus p'dominat amor. ca
 stus q' tendit sursum. yr q' spūs abiolutus a corpe si ha
 beat cōp'itate. n' q'z aliquid habeat cremabile abeat
 ferri sursum. **I**te purgatorij eit via media trāscūdi
 a statu yr ad statū p'ie. sed status yr eit circa locū ter
 restre. status patrie eit intra locū sup'iacelstem. g' cum
 via sit media ad terminū. videt q' purgatorij sit in me
 dio inter celū 2 terrā. sed mediū illud sursum eit 2 mar
 me. competens spere ignis. g' rē. **S**ed q' sit in loco i
 fertoz. s' infernali videt. p'mo auctoritate grego. in dya
 logo. Una eadēq' vis puniens. bonos p'bat. purgat et
 eliquat. malos vero condemnat. occūstat 2 exterminat
 ergo videt q' idem sit puniens. 2 idē etiā sit locus pur
 gatorij 2 locus dānandoz. **I**te hoc videt per
 simile. q' limbo scris p'atib' fuit loco purgatorij. Sed
 constat q' limbo fuit in inferno aut iuxta infernū. qd' p'z
 p' articulū fidei. delēdit ad inferos. d' em' q' expoliat
 p'ncipat' 2 p'ates. **L**oi. q. g' rē. **I**te rōe yr q' loc' pe
 nec loe' ignobil'. sic loe' g'ie ē nobil'. 2 itez culpe iqnū
 h'mōi locus debet inferio. **I**te locus purgatorij eit
 penalis loe' 2 purgatorij debet rōne culpe. g' o'z e' igno
 bilis. s'z loe' quāto ingior. tanto nobilior. 2 quanto iuste
 rior. tanto minus nobilis. g' rē. **S**ed q' sit in medio
 yr. Hugo de lero vici'. Probabile ē q' in his locis puni
 antur in q'z culpam cōmiserunt. sed culpam cōmiserūt
 hic in medio. g' rē. **I**te hoc eip'm videt exēplo. In iij.
 dyalogo narrat Greg. de pascasio q' cypria. eps yr
 scris cū in quibusda balneis inuenti ad q' fuerat ipe eps
 consilio medicorū. 2 pascasius iam p'dem mortuus
 ibi pumebat. 2 post eius adiutorio liberat' ē. signo da
 ro eidem epo si post tricesimū diem nō inueniret ibide.
Ite hoc etiā videt ratione. qm' itatus purgatorij ē
 status medi' inter statū glorie 2 statū dānatis. eterne
 g' in medio inter vtrūq' debere eē. g' nec iugius nec in
 ferius. s'z in medio circa nos. **R**. dōm q' itud a scris
 determinatā nō ē. nec rōes multū efficaces ad hāc matē. 34
 rā adduci valēt de facili. p' eo q' licitū eit hic varie senti
 re. 2 p'm tres p'ies. p'positi p'blematis inuenti sūt diueri
 diueria sentire. inuidentes rōnib' iam tactis. Quidam
 em' dixerūt q' locus eit surū. qdā q' ceozū sub terra. q'
 dam q' ibi vbi peccauerūt. Sed si dixerim' q' oino surū
 sum sit repugnabit rō et autoritas 2 reuelatio. q' freqnē
 plures circa nos p'ati inuenti sunt. Si dixerim' q' om
 nino deo. sum. idē inueniēs sequit. Si dixerim' q'
 vbi peccauerūt. illud oino vel tucredibile vel improba
 bile eit. q' oēs aie que parisi' peccauerūt parisius puni
 ant. Quid ergo dōm. sane pōr dicit q' ē dēci minare lo
 cū purgatorij duplicat. vel p'm lege cōem. vel p'm dupē
 sarōem diuinam. Si p'm lege cōem. sic lymbus inferius
 fuisse credendus ē. yr superius sic locus purgatorij. 2
 talis locus cōpetit punitiōi et similis sacillācenti siue
 ei qui affligitur merito feduitatis culpabilis. hic autem
 locus pars inferni creditur a quibusdam. p'pter illud
 s'bum grego. q' sub eodem igne electus purgat 2 dāna
 tus crematur i quarto dyaio. Si aut loquamur p'm di
 spensatiōem spālē. sic diuersis diuersa loca cōcēssa sunt.
 vel p'pter eozū celeritorem liberationem yr possint as
 liis suam iudigentiā reuelare. sicut docet exēplū de pa
 scasio. vel p'pter nram instrucciōem yr aliquādo recogī
 temus magnam post hāc yrā penam infligi peccātib'.
 Uel p'pter alicuius sancti impetratiōez. sicut legit q' s'ā

34 ex 7

crus patricius impetrauit cuida q̄ puniret in q̄da loco in terra. ex hoc fabulose ortu est q̄ ibi eēt purgatoriu. et sic sunt diuersa loca. Cōcedendū igit ē q̄ locus purgatoriu ē in fernus fm legē eōdem. est etiā medius fm dispōsitionē diuinā. supius in spera ignis nō ē aliquo istoz modoz. sed q̄ hoc cogitat moueri videt fm fantasticas fictiōem. ¶ Ad illud qd̄ ob̄ q̄ est in supiori. q̄ sumus eruti de prate tenebray. Ddm̄ q̄ inferius existentes etiā erepre possūt eē aīe. q̄ sarbanas nō regnat nisi in mūdanis p̄ cōuersatiōem. nō p̄ locale inhabitatiōem. ¶ Ad illud qd̄ ob̄ q̄ cō:pus sequit naturam p̄dominantis. Ddm̄ q̄ motus aīe sursum vel deorsū nō est fm suū destitū. sed fm diuinū iudiciū. qd̄ ē mouens sup̄mū. et q̄ illud iudiciū decreuit eam affligere ad tempus. et hoc cōpetit loco deorsum. s. punitio et afflictio. iō pater illud q̄ non sequit naturā p̄dominantis. nisi iuxta regulam su-

De confessione sacramentali q̄tū ad oportunitatem t̄pis respectu penitentie mortaliū in cōpatione ad potestatem sacerdotis.

Si vero querit̄ de illo q̄ satisfactōem iniunctā tē. Sup̄ determinauit maḡ t̄pis p̄nie in se. hic secūdo determinat p̄ cōpationem ad arbitriū sacerdotis. Et qm̄ in penitentiā a sacerdotē imposita tria est considerare. s. reconciliatiōem. et pene impositionem siue iniunctionem et vltra iniuncte pene expletionem. ideo hec pars habet tres. In prima querit̄ magister quasi ordine resolutorio incipiens a posteriori. verum penitentiā iniuncta consummata. sit penitens absolutus simpliciter. et hoc facit ibi

39 a. ij. ¶ Si d̄s n̄ sufficit dolor interior simul cum pena iniuncta adder deus penam. Videtur falsuz dicere. q̄ iste q̄ fecit. fecit p̄nias tūmētā. fecit totū ad qd̄ tenebatur. q̄ illa cōpleta ē absolutus. q̄ nō d̄z amplius penas reddere. ¶ Itē sacerdos est arbit̄r inter peccatorē et deum. sed si sacerdos iungat peccatori p̄niam maiorem. peccator teneatur stare eius iudicio q̄uis cedat. ergo si deus nō reuocat cōmissiōem. si errat iniūgēdo minorem. d̄z deus eē cōtē. aut si alit̄ v̄r frāgere pactum. Itē ignorantia excusat marie qm̄ ē inuincibilis. sed scire q̄tū deus exigit pene p̄ culpa nemo nouit certitudinaliter sed solū p̄ cōiecturā. q̄ in b̄ stādū ē iudicio et arbitrio sacerdotis. q̄ si ampli⁹ n̄ peccat absolut⁹ ē. r̄. ddm̄ q̄

Lu. xxiij.

¶ Querit̄ vtrū p̄nia iniuncta cōsummata sit penitens absolutus simpliciter. Si vero querit̄ de illo qui satisfactōem iniunctā impleuerit. q̄ ignorantia vel negligētia sacerdotis. peccato cōdigna nō fuit. vtrū d̄ vita migrās ab omni pena liber sit. Idē r̄ideo quod supra de illo qui p̄niam nō cōpleuit dixi. Qd̄ si tantū ē lamētum interioris doloris vt sufficiat in vindictam peccati. oīno liberatus est. Si vero non sufficit dolor interior simul cū pena iniuncta. addet deus penam. ¶ Autem interdum sufficit dolor interior ad vindictam peccati. certum documētū habemus in illolatrone qui sola mentis contritione et confessione statim vt conuersus fuit paradisum igre

ptemi mouentis. ¶ Ad illud qd̄ ob̄ q̄ est via. Dicit̄ d̄z q̄ est via retardās. et eo q̄ ē retardās. aliquo modo obliquās. et q̄ aliq̄ mō obliquat iō nō oportet q̄ recte sit in medio. et tūc esset via recta et veloci. nūc aut̄ tardio. et sic patet illud. Rōnes vero ad alia. duo membra et si non sint multum efficaces. tamen quia verum cōcludunt cōcedende sunt. ¶ Ad illud tamen quod vltimo obijcit q̄ medius est. ergo in medio debet esse. ddm̄ q̄ plus sapit naturam vnius extremi. pro eo q̄ punitur ibi nō p̄ eo q̄ habet de iusticia sed de culpa. Unde cum non sit nisi duplex meritum. scilicet bonum et malum. fm legē communem solū duplex debet esse locus. cō:respondes retributioni virtutis. Unus nobilis qui est supremus alter ignobilis qui est infimus. et propter hoc vt dicit Gregorius vocatur in fernus quasi inferius. vel infra nos siue sub nobis

Si vero queritur de illo tē. In secunda quando p̄nia imponenda est. scz vt̄rum in extremo mortis articulo. et hoc ibi. solet etiā queri vtrū satisfactōis lex tē. In tertia querit̄ vtrū in necessitate alicui negāda sit reconciliatio. ibi. Sciendū etiā q̄ tpe necessitatis. Et illa ps diuiditur in tres. In prima ostendit q̄ non est neganda reconciliatio in articulo necessitatis. In secunda ostendit q̄ p̄ necessitatem in grauibz oportet cōsulere ep̄m. ibi. Nō d̄z t̄n p̄b̄ tē. In tertia ostendit q̄ si penitens voluit reconciliari et nō potuit q̄ habēdus ē p̄ reconciliatio. et b̄ ibi. Si autē queritur de illo q̄ ad p̄niam festinat tē. p̄nici palis aut̄ p̄sentis pris intentio cōsistit q̄liter satisfactō sit. iniūgēda. et qualiter implēda. vtrū etiā per iterpositam personam. et vtrū. s. tōra.

di meruit. Sed quia dispensatores ecclesie cōtritiōis quātitate n̄ p̄pēdūt. quib⁹ nō ē datū itelligere occulta cordiū. oib⁹ leges p̄nie cōstituunt tā magis q̄ minus d̄ peccato dolentib⁹. quoz studiū ad hec p̄cipue tēdere d̄z vt cordis dolore q̄ntū fas ē cognoscant. et fm ipsius modū satisfactōem iūgant. ¶ In Augu. In actione p̄nie vbi tale cōmissum ē. vt his qui cōmisit a christi cō:corpe sepe. nō tā considerāda ē mēsurā t̄pis q̄ dolor. cor em̄ vtrū et hūilitatū de⁹ si despicit. ¶ Vex q̄ plerūq̄ dolor alterius cordis occult⁹ est alteri. nec in alioz noticiā nisi p̄ verba vel alia quēcunq̄ signa p̄cedit. cuz sit corā illo cui d̄z. gemitus me⁹ a te nō ē abscondit⁹. recte cōstituntur ab h̄ijs q̄ ecclesijs p̄sūt

sacerdos h̄tute clauū bz potēt am relaxādt ali qd̄ d̄ pena. h̄tute nūq̄ erigit. sed solū eū reputat q̄ sacerdos absolut. et q̄tū ad b̄ simpli ceter se cōmittit in sacerdotis arbitrium si non sit impedimentū a p̄re ei⁹ q̄ absoluit. q̄tū vero ad taxatōz n̄ se cōmittit. nisi in discreti arbitriū q̄ etiā discretē taxet. q̄ si aliter fecerit deū aliter facere. et iō si sacerdos p̄niam minore cōdignā imponat. d̄ns supplet qd̄ deerat. Quod ob̄

q̄ talis fecit totum ad quod tenebatur. verum est de retentione que venit ex obligatione siue ex reatu peccati. si ē t̄n v̄z quousq̄ soluerit penā p̄dignā. Qd̄ ob̄ de arbitrio iā p̄ r̄tio. q̄ in solū discreti arbitriū se cōmittit q̄tū ad taxatōz pene. Qd̄ ob̄ de ignorantia. d̄z

Augu. in encl.

po. l.

po. xxxij

40 q' illa ignorantia excusat vt n̄ peccet. s; tñ n̄ excusat vt satisfactorz pfecta faciat. 7 iō oz hāc pfecti i foro dei.
 b. ij. **S**traz vt cōuersus fuit paradisu ingre. me. Utat hoc fallū. q; Dieb. ij. dī. Ascēder iter padēs an cos. h̄ intelligit de xpo. ḡ ante ascēsiōnē xpi nullus intrauit. ḡ nec latro statim

R. aliq' ad hoc voluerūt dicere q' latro fuit i paradiso terrestri cum domino vsq; ad ascēsiōnez sed post ascēsiōz fuit in paradiso celesti. Sed tñ illud dubiū est.

41 7 iō via alta cū gēda ē fm aug. q' paradisi vno mō dicit statum fructōnis. Alio mō dicit locum aptū 7 ydoneuz ille loc' duplex ē fm q' fructio ē duplex. Quēdā p speculū 7 imp' fecta. 7 tali cōpe rebar parad' ter / restris. qm loc' est terrenus. n̄ quier' 7 eleuat' Quēdā ē fructio plena 7 hec ē in p̄ta 7 hūc com perit loc' supcelestis. Qñ ḡ dī q' latro statim fuit in paradiso. i. intelligit q' tuz ad statū. q; statim fuit in dei visio ne. nō q' tū ad locū.

42 c **N**ō satis a' pte p̄figūt ca' nones p vno q; 22. Lōtra. quia Greg. dicit 7 h̄ s. dil. xvj. fal' fas p̄nas dicim' q' nō fm autē scōz parz iponūt. ḡ v' q' oēs p̄nēvere i canonib; scōz p̄bēdāt. R. dō. q' sic in sciētis practicis q' versant circa opa sermo i p̄culari ē icere' 7 dubi'. sermo autē in vli certitudinēz. s; cum applicat ad singularia incipit qdāmō h̄e icertitudinēz vt q' nō cōsiderat circūstātiāz p̄cularēz. p̄t' dēuiter q' sc̄ipm rectificet. sicut p; i medicina 7 sc̄ia morali. sic i intelligendū ē in p̄posito q' canones instruit in ḡnālī q̄lī ter iponēda ē p̄na. s; dēscēsu ad singularia relinquitur fa cerdotib; discretis q' cōsiderēt p̄sonaz circūstātiāz. accedentes ad canones sicut ad reglās directiuas. q; si cā' nones iponāt nō recte iponūt. In canone em̄ maxime dēterminat p̄nā q̄ tū ad r̄ps magis q̄ q̄ tū ad moduz. q; mod' ille certior est et cōior. Cū ḡnālīter p̄ p̄tō mortā

tpa penitētie. vt sati faciat etiaz ecclie in q' p̄tā ipa remittūt. extra eā q̄ppe nō remittunt. Ipa em̄ sp̄m̄scm̄ pignus accepit. si ne quo nō remittunt vlla p̄tā. Itē hieronim'. Abensurā t̄pis in agēda p̄nā iō nō satis apte p̄ figunt canōes p vnoquoq; crimine. vt de singulis dicāt quali ter vnūq; emendandū sit. s; magis in arbitrio sacerdotis intelligētis relinquēdū statuerūt. q; apud deuz non tñ valet mensura t̄pis quantuz doloris. nec abstinentia tantū ciborum quantū mortificatio viciorum. Itōz tempora penitētie profi de 7 conuersatiōe fidelium penitentū abbreviāda p̄cipiūt. et p negligentia protelāda. p qui buda tamen culpis modi p̄nē sunt impositi.

Querit vtrū in extremo mortis articulo sit p̄nā iponēda. d Solet etiā queri vtrū satisfactio nis lex mortuis sit iponēda. de q' Theodor' cātuariēsis ep̄s in p̄nāli suo sic ait. Ab iſtirmis i piculo mortis postis. pura in q' rēda ē cōfessio p̄tōz nō tñ ē ill' iponēda quantitas p̄nē s; innotescenda. 7 cū amicōz orōnibus 7 elemosynarū largitiōibus pondus p̄nē subleuanduz si forte migrauerit. Si xō cōualuerint. p̄nē modū a sacerdote

li p̄figunt p̄nā septēnē. vñ laic' q' fomicat. vij. annis p̄b; x. ep̄s. x. xy. peniteat. sicut h̄ in diuersis locis in decretis patrū. Sicut de eumētib; eucharistiā p̄pter re gulā 7 ebrietatē si sit laic'. lx. dieb; peniteat. si cleric' vel religiosus. lxx. dieb; si ep̄s. xc. dieb;. hoc h̄ de ple. di. ij. Ad has autē

regulas aspiciēdo dō d; vnūq; sacerdos inspice re q̄les p̄nās i ponat. tū fm ḡ uitate criminis tū fm diuersas cōditōes p̄sōaz Et nota hic q' p̄ p̄tō mortali p̄tēntis p̄nā p̄ figit. nō solū p̄ p̄ter t̄pū diuturnitatē. sed magis p̄pter figurā et signatōem. In lege em̄ maria te para fuit extra castra dieb; vij. Nūc. xi. Ma ria signat penitētie. vñ maria amarū mare interpretatur. Et in T'ren' dicit de viro penitente. magna est velut mare conertino tua. hec p̄tuit septē dieb;. sed nūc penit. e. vij. annis. qd signi ficatū est. Ezech. iij. Die p̄ anno dedi tibi. Si tu q̄ras rōnē hui' q̄re p̄nā est aḡ grauata. cuz lex noua sit lex mic. dōm q' maior in gratitudo ē hic p̄pter maiorem grāz. Et nā ē maior cōreptus p̄pter maiore dig

nitatē noue legis. in q' sanguis xpi effusus ē vt firmum eēt testm̄. Quia etiā graui' est p̄ctm̄ p̄pter statū peccā tis q' d; eē p̄fectior. Quia vltimus satisfactio i lege nō d; eē p̄fecta. vt in statū p̄stinū reducat. Et qm̄ sol i vno die nō redit in idē punctū s; in anno. iō dies iuerfus ē in annū. Rursus q; p̄fectū ē remediū in lege noua. ideo annus debuit multiplicari p̄ septenariū p̄p̄ septē p̄nā tates domandas. p̄pter. vij. dona sp̄s̄s̄ci reacquirēda p̄pter septē doctes. tres. s. aie. et quattuor. co; p̄is obrinēdas. Et sic p; rō quare canones sic instituerūt. hec autē oib; nō ē iponēda sed tñ insinuāda. vt recognoscāt q̄ uis ē culpa. **U**ñ tñ est illis iponēda q̄ntitas penitētie. sed innotescēda. Cū male dicere. q; ad nihil valet scire qd et quantuz debeat facere nisi etiā faciat. ḡ si

43
 44
 45

Leo pas

Leo pas

Julii pas

Ista. xi. v.

nō imponēda yr faciat. nō est innorescēda. si dicas q̄
valer ad cognoscēdū gravitatē peccati. Corra gūtras
perī cōsiderata ī fine marime inducit in desperatiōem. s̄
hoc marime cauendū ē infirmis. q̄ non d̄ r̄c̄ d̄icti. R̄.
d̄m̄ q̄ p̄n̄ia nō
est imponēda, ra
li tē q̄ p̄sumit q̄
moriat. q̄ stultū
esse aliqd̄ impo
nere alicui qd̄ n̄
poteit facere. s̄
innorescēda est
ad cognoscēdā
gravitatē pecca
ti. yr dolcat. r̄ in
gemiscat. sed n̄
hilominus, ma
nifestanda ē di
uine misericōie ab
undātia. yr spe
ret in d̄no et cō
fidat. r̄ sic manē
festans penitē
tiam nō inducit
in desperatiōem
sed magis in ve
ram cōfessiōem.

In d̄cto
cartagin.

Aureli
epus.

46

Ostendit q̄ preter necessita
tē in grauibus oportet consule
re episcopum.
Nō d̄m̄ p̄b̄ penitētē recōcili
are in cōsulto ep̄o. nisi vltia ne
cessitas cogat. **U**n̄ in cartaginē
si cōcilio. p̄f̄bz̄ incōsulto ep̄o
nō recōciliat penitētē nisi absē
te ep̄o si vltia necessitas cogat.
Luiscūq̄ penitētis publicum
crimen ē qd̄ vniuersā cōmoue
rit yr bem ante absidā. s̄ introi
tū ecclie man^o ei imponat. **I**tē
aureli^o ep̄s dixit. Si q̄s in picu
lo cōstitur^o fuerit. r̄ se recōcilia
ri diuis altarib^o petierit. si ep̄s
absens fuerit d̄ p̄f̄bz̄ consulere
ep̄m. r̄ sic piclitantē eius p̄cepto
recōciliare. incōsulto ep̄o nō
pōt excoicatos vel publice pe
nitentes p̄f̄bz̄ recōciliare. v̄n̄
in cartaginēsi cōcilio. ij. statuti.
ē yr chrisma vel recōciliatio pe
nitētū. r̄ puellarū cōsecratio a
p̄f̄bz̄ nō fiat. **I**tē reconciliare

consiliū humanū. sed cū p̄f̄bz̄ vider perōrē cōtrū. su
perius iudex dicit perōrē illū cōuersū in iustū. r̄ cō
ciliari. ergo statim sine cōcilio siue sit in necessitate siue
nō d̄z̄ cōsoluere. R̄. d̄m̄ q̄ dupliciter querit cōsiliū
ab aliq̄. **A**ur p̄f̄bz̄ instructiōem. r̄ tūc q̄rit cōsiliū a sapiē
te. q̄ sapiēs r̄ h̄ marie q̄n̄ casus emergit vbi p̄babilitet
pōt dubitari. **A**lio mō q̄rit cōsiliū r̄ cōsiliū aliq̄ p̄pter
autoritatis cōmissionem. r̄ sic in serio. cōsiliū superio
ram scilicet yr sciat eius voluntatem et yr per eius im
perium r̄ cōmissionem habeat potestare. hoc nō d̄z̄ la

Ad intelligentiā hui^o p̄ris q̄rit de satisfactōis dē
minutiōe. Et circa hoc q̄runt sex. **P**rimo q̄rit
yrū possit fieri satisfactōis cōmutatio. **S**ecūdo
yrū possit vel debeat fieri relaxatio. **T**ertio dato q̄ sic
q̄rit a quo pōt fieri. **Q**uarto q̄rit p̄ q̄ pōt fieri. **Q**uinto
cui valeat. **S**exto vltio q̄rit valeat r̄c̄. **Q**uestio. j. g
Utrū possit fieri satisfactōis cōmutatio. **R**est q̄ntis
fundamētū. s̄. yrū v̄n̄ p̄ alto satisfaciatur. Et q̄ sic videt
Gal. vj. **A**lter alteri^o onera portare. **S**z̄ onera q̄ marie
sunt portāda sūt onera sp̄ualia q̄ si alicui ip̄osita ē p̄n̄ia
gravis. videt q̄ aliquis p̄rem vel torū possit p̄ eo porta
re. **H**em in lra dicit. amicorū orōnibus r̄ elemosynaz
largitiōibus pond^o p̄n̄ie subleuandū est. loquit de co
qui grauer in firmat. **I**tē hoc yr p̄ rōnem. **P**rimo p̄ si
milit in rebus naturalib^o. videt q̄ em̄ in aliquo corpore
aiālis q̄ v̄n̄ membrū se exponit yr sustineat lesionem r̄
grauamē alterius. sicut patet q̄ brachium se exponit p̄

cerdos in aliquib^o casib^o cōsoluere ep̄m. q̄ nō pōt per se
ad illos cōcedere manū cū habeat prātē lūminatā. **I**n. v. 77
sūt casibus d̄z̄ sacerdos ad ep̄m remittere vel cū cōsule
re. **P**rim^o est de p̄n̄ia solēnt que ab ep̄scopo d̄z̄ ip̄oni
r̄ p̄ cū penitens
recōciliari. **S**e
cundus casus ē
de excoicatis q̄s
aliquādo nō p̄
absoluere. **T**er
tius vbi cūq̄ in
uenit irregulari
tatem d̄cam.
p̄pter illam etiā
debet remittere
ad ep̄m yr si pōt
d̄ipenset. si nō
pōt cum lris s̄
mittat ad pa
pam. **Q**uārtus
est de incendia
rys. **Q**uintus si
cōsuetudo in ali
q̄ ep̄atu q̄ certa
crimini ad ep̄m
deserantur yr bo
micidium. sacri
legum r̄ b̄m̄ōi.
r̄ iste casus ē par
ticularis nō v̄n̄
uerfalis.

quēq̄ in publica missa p̄f̄bz̄ nō
liceat. **P**uellarū t̄n̄ cōsecratio cō
sulto ep̄o p̄ p̄f̄bz̄ fieri valeat.
Unde in cartaginēsi cōcilio. ij.
p̄f̄bz̄ incōsulto ep̄o virgines
nō cōsecrer. chrisma vero nūq̄
cōficiat. **S**icut p̄cepto ep̄i pōt p̄
sbyter cōsecrare virgines. sic r̄
recōciliare penitentes.

Ostendit q̄ si penitens volu
it reconciliari r̄ nō potuit q̄ ha
bend^o ē p̄ recōciliatio.

Si aut querit de illo qui ad
p̄n̄iam festinās sacerdotē inue
nire non potuit r̄ ita deceffit. v̄
trum oblatio ei^o sit recipiēda. vi
dimus q̄ est **U**nde in apānensi
concilio. **S**i aliquis fuerit mor
tuus qui non sit cōfessus. r̄ testi
mōiū h̄z̄ bonū. r̄ nō poterat ve
nire ad sacerdotē. sed preoccup
pauit eum mors in domo vel in
via. faciant pro eo parentes ei^o
oblationem ad altare. r̄ dent re
demptionem p̄ captiuū.

Puellarum
cōsecratio cōsul
to ep̄o p̄ p̄f̄bz̄
fieri valeat. v̄n̄

male dicere. q̄ ille desponsant ep̄o. ḡ a solo ep̄o est eis i
ponēd^o anulū. R̄. d̄m̄ q̄ q̄rit est de iure cōi. **H**ic dicitur
est solis ep̄is q̄ ip̄i sunt sponsi q̄ debent ep̄o aiās conie
crare. s̄m̄ q̄ dicit ap̄lo. ij. ad. **L**oz. ix. **D**espōdi vos v̄n̄
vros q̄n̄ castā. r̄ d̄nt filios p̄fectos ḡnare. r̄ nō h̄nt cla
utum potestare in excellentia. et eis solis ista q̄ sit et eccl
lērie sūt cōmissa. v̄nde hoc qd̄ dicit magister locale solū
fuit. r̄ nunc non habet locum nisi in viduis vel ancis. q̄
bus potest sacerdos de cōsilio ep̄scopi dare vel v̄n̄. et
pro tanto illud est intelligendum.

capite. si ergo in corpore mistico est cōnerio p̄ assimila
tionē ad corpus naturale. videt similiter q̄ v̄n̄ membrū
onus alterius possit et debeat supportare. **I**tē hoc v̄n̄
p̄ simile in humanis actib^o. **A**ndemur ep̄o aiās in act
bus q̄ si aliquis est alicui debitor. non refert apud cre
ditorem yrū ip̄e vel alius soluat. imo pro eodē yrāq̄
acceptat. si ergo multo benignior est deus r̄ auidior ad
p̄cipiendam solutionē q̄ hō terrenus. yr q̄ ip̄e sit p̄rem
tus r̄ sibi sufficiat si alius satisfaciat pro eo. **I**tē hoc v̄n̄
atur p̄ locū a minor. q̄ plus est impetrare remissionē
culpe q̄ remissionem pene. **S**ed sanctus yr impetrat
alicui qui est extra grām p̄ suas orōnes remissionē cul
pe. ḡ et remissionē pene p̄ suas afflictōes. **I**tē ep̄s pu
nit^o ē. r̄ pena sua satisfaciat nō p̄ p̄cō suo. hoc p̄stat. ḡ p̄
alio. ḡ ep̄s satisfaciat p̄ nobis. si ergo oēs nos v̄n̄ sum^o
in xpo. r̄ membra eius sum^o. r̄ imitatores eius esse debet
mus. videt q̄ v̄n̄us o alio possit r̄ debeat satisfacci.

Contra. h. Loz. v. Oia stabimus ante tribunal xpi ve
 recipiat vniuersis put in corpe gessit siue bonu siue ma
 lu. g vniuersis ret. idem iuxta opa sua. g no videt q ali
 p alto satisfaciat. q: tuc deus alicui retribuere p m oga
 aliena. **Ite** in ps. tu reddis vniuersis iuxta opa sua. g
 idem quod prius. **Ite** rone videt. qm no erigit deus
 satisfactioe ab aliq q: deleret in pena. sed vt velut p
 remediū sanet offensa. sed q: satisfactio est remediū con
 tra culpā. r antidorū siue remediū circa mēbū ifirmās
 dz apponi. g videt q no possit in aliū hoīem cōmutari.
Ite no pot cōteri nec cōiteri vnus p alio. imo opret
 q ipe q peccat cōterat et cōstreat. g videt similitur q o
 porteat ipm satisfacere et penam pati. **Ite** si san pnt
 ia pta se suscipit satisfactōez infirmi. ponat igit q aliq
 debeat pnam septēne. r cōsanguinei recipiat sup se. r i
 firmus mort. quero ergo a re aut euolat. aut no euolat
 Si no. sed punit in purgatorio. r illi punit se p eo. er/
 go r punit bis in idipm. **Ite** euolat. ponat q illi ni
 bil faciāt de satisfactōe susceptā. tūc ergo saluabit q. r
 culpa remanebit impunita qd ē contra diuinā iusticiā
Ite nullus pot mereri alicui qn mereat sibi. p m q dicit
 illa auctoitas. q pro alio orat. p seipso laborat. g pari rōe
 nullus pot satisfacere p alio qn satisfaciāt p se. ergo si
 pot vnus p alio satisfacere. pot vnus simul ryna pena
 satisfacere p se r illo. r ita pari rōe p tertio r qro. r sic
 antecept. g p oib. **Ite** v p sibi hoc vep ē q vno satisfacite
 satisfaciāt r oēs. **Ite** ddm q pena satisfactoria habz
 in se duplicē rōnē siue veritatē. Pena em talis. p p duo
 eit ma. ime. r ppter medicamētū cōtra sequelas perī. et
 in pēū id soluendū reatū perī. Si ergo loquamur d ista
 pena p m q est purgatio siue medicinalis. cū modus
 non recipiat medicinā ex pena aliena sed p p. vñ nō er
 ringuit cōcupiscentia in mesi tu letunas p me. qstū ad
 hāc rōnez pena satisfactoria nec pot nec dz cōmutari in
 aliā pona. Posset tū cōmutari in penā internaz. q: ge
 mit' cordis plus frequenter medet vt reget alaz q dta
 turnitas pene exterioris. Si aut loquamur de pena p m
 q bz rōne pteq. hoc nō est cōcedendū q pot cōmutari.
 q: pot vnus p alio soluere penā. sed hec cōmutatio dz
 fieri auctoritate sacerdotis. cur' est hic duo cōsiderare. f.
 debitam in subditis dispositōem. r debita pportioem in
 pena vel debita dispositōez in voto. q in vno sit suffici
 entia. r in alio indigentia. r in vtroqz sit charitas q fac
 bona cōia. si vero alterū horz desit. nō sit cōmutatio pe
 ne. Debitū vero pportioē voco vt minor pena in ma
 iorē cōmuret. q: p' satisfaciāt deo pena p p pna q aliena
 sicut efficacius homo mereat sibi q ali. Unde sicut pena
 aī vmpa cōmutat in maiorē penā purgatoriā. eo q ml
 tomnor est illa accepta. p eo q ista ē volūtarīa simpli
 citer. illa minime voluntaria. similit' debet p pna pena
 cōmutari in maiorē alienā ad hoc vt fiat cōmutatio re/
 cta. sic igitur cōcedendū ē sicut pbat p m rōnes q pena
 satisfactoria cōmutari pot rōne vnitatis charitatis q:
 tū ad illud qd habz in se pēū soluendū. sed nō qstū ad illū
 qd bz in se medicamētū. **Ite** illud q obf q vniuersis
 reddet p m oga sua. ddm q charitas opa aliena fac sua
 maxime qn charitas alicuius volūtarie qd suū est alic
 ri donat. **Ite** illud q obf de remedio iā p r rōis. qm
 51 quā rōis qd aliq supra se penā recipiat alicuius. tū ille
 nō est oīno liberatus a pena quousqz cōsumat perī sco
 rta quā cōtrari ex culpa. que etiā nō pot deleri nisi p pe
 nā exteriorē. vel p cōtritiōz internā. **Ite** illud q obf
 52 q nō pot cōteri nec cōiteri. ddm q nō est simile. q: prima
 icz. confessio r contritio sūt ordinata vt ingrediat vnitā

tem ecclesiasticā. p quā sit vt bona vnus fiant alterius
 satisfactio vero vtrāqz cōsequit. r quia fundamētū istū
 us cōmutatiōis est in charitate. iō nō ē simile. Alia rō ē
 quia in p tate cuiuslibet est confiteri. in null' p tate ecō
 teri nisi eius qui nouit occultā cordis. spūs bois. sed
 penam pati est in p tate cuiuslibet tam pro se q p alio.
 attamē non ē inutile nec satisfactioe alienū si vir iu
 stus p tate deficiat minus iusti. **Ite** illud qd querit v/
 trū statim euolet ille cuius satisfactio cōmuret. ddm q
 non. tū quia opret q scōia peccati purget. tū etiā quā
 nullus ingredit p adūm quousqz sit extra debitu oīe
 ira q nec ipe sit debitor. nec alius p co. si ergo obicitas q
 tunc bis punit deus in idipm. ddm q falsum ē. q: p m q
 illi celerius faciunt ipe liberat. r computat dms in sou
 tem penam quam ille sustinet pro se. r quaz aliū sustinet
 p co. vnde si debuerit penā duoy mensū. taliter pote
 rit iuari q liberaret infra mensē. nūqz tamē inde ex
 trahit. r quousqz debitu sit plene solutu. quō soluto. ita
 illud qd soluit deinceps est ipius qui satisfaciāt. oīo emz
 in sinu suo conuertit. vel se ipe non indiget. pcurt i si/
 nā ecclesie. **Ite** illud qd obf q qui mereat aliq et sibi.
 ddm q non est simile de ope meritorio et satisfactorio
 Opus em meritorū est ea ratione qua est ex radice cha
 ritatis que semp placet deo. r ille in quo est illa radice.
 que oēs cōter respicit. r oia communita facit. idco non
 pot aliq mereri aliq quin ipe placeat apud deū q: h ipm
 deo placet maxime. Opus vero satisfactoriū est ratione
 pene. r tanta pena soluit rātū debitu. et maior mat' de
 bitū. idco p eadē penā non pot qd in integrū duo debi
 ta soluere. r ideo si satisfaciāt p se. p alio qstū ad totū nō
 satisfaciāt et si pro se non pro alio. sibi qdem mereret nā
 gloriā. quia opus illud placitū est deo. r faciens illud
 deo placet faciendo. ac p hoc dignas retributione a dō
 iudicatur.

Questio ij.

Utrū possit fieri satisfactoris relaxatio. Et q sic vt
 q: vniuersalis ecclesia has relaxationes acceptat. hz cō
 stat q ipa non errat. ergo vere sunt. Probatio minoris
 Ita dictum est petro Luce. xxij. Ego p te rogauit petre
 vt non deficiat fides tua. constat q hoc dictum est pe
 tro in persona ecclesie. sed xps exauditus est in oibus p
 sua reuerentia. ergo et in isto. r si hoc. ecclesia vniuersal
 non recipitur nec errat. **Ite** h. ad Loz. ij. Nam et ego
 si qd vobis donauit in psona xpi. glo. ac si xps cōdonat/
 ser. hz si xps vere donat. vere est donatū. g qd donante
 ap'ls vere donatū r relaxatū fuit. sed non ē minoris
 potestatis sūm' pontifex q paul'. ergo rē. **Ite** aug'. in
 li. de pnia. Credendū ē q oēs orōnes ecclesie et elemosy
 ne r opera iusticie succurrāt recognoscenti mortē suam
 ad cōuersionē. si ergo opa ecclesie valent. ergo bona sa/
 tiffactoria que sūt in ecclesiastica vnitare valēt ad satisf
 faciendū. ergo videt q ille ad quē spectat hec distribuc
 re possit peccatores iuuare. r ita satisfactōz miuere. ac
 p h' donare r relaxare. **Ite** xps donauit multis. n
 solū culpā sed etiā penā. vt p3 in muliere adultera. hz de
 us plenitudinē p ratis reliqit in ecclesia. ergo et p rātem
 relaxandi r donandi. **Ite** Co. tra. Esa. xl. Dimissa ē iniqui/
 tas illius. suscepit de manu domini duplicis. ergo vt
 q: pena ad pfectā remissiōem sit dupliciāda nō relaxāda
Ite sup illud. ij. **Ite** humo. h. negare seipm nō p r. glo. a.
 Quid faceret si dicta sua non impleat. sed ipe p dicitur Deuero
 rey. Scdm mensurā delicti erit r plagaz modus. ergo
 necesse est ita puniri sicut et p rō: meruit. ergo non pot

ppa mercede arripiet
 p d m p d labore
 p p h y b i t u red
 de v m m i g z m t
 o p e r a s u a

53

54

aliquid relaxari. **I**tem rōe vī. facere dignos fructus pnie est in diuino pcepto a quo nō pōt dīqz hō pur^o absolue re. sed dignos fructus facere ē fm magnitudinez sceleris magnifice fatiū facere. ergo videt q nō licet alicui de ecclēsia de illo mīnuere. ergo nec relaxatiōez aliqua facere vel p̄cipere. **I**tem inferior non pōt absolue a pena ad quam ligat supior. sed de^o remittēdo culpaz ligat ad aliquā penā r̄palem. q̄ videt q nullus hō possit de illa aliqd dimittere. q̄ r̄. **R**. ddm q relaxatiōes fiunt
 55 et fieri possunt. sed q̄ter p̄nt fieri diuersimode nobis in sinuant diuersi. Quidā em distinguēt forū dei. et forū ecclēsie. dixerūt h̄mōi relaxatiōes nō fieri nec intelligi q̄z r̄ū ad forū dei. sed q̄z ad forū ecclēie. Hoc autē sic intelli gunt. Sacri canones p moralibz p̄cis graues et diu turnas p̄nas taxant. vī p vno mortali septēniū vel amplius fm q grauius ē. q̄ pena adeo grauis ē q̄ vix aut nūq̄ possit q̄s facere. et pauci inueniunt q̄ vellent. idō p̄stituerūt rectorēs ecclēsie penitētiā fm arbitriū im p̄ont. et de residuo relaxatiōes cōstituerūt fieri. qd̄ ea fa cere poterūt. qm̄ p̄stitutio humana erat. et in huana cō stitutiōe pōt hic dispensare et p̄pare. que dispensatio q̄ dam relaxatio nō indebite appellat. sed tñ ista opinio erit relaxatiōes videat ponere. verius tñ interim. q̄ si relaxant ita q̄ deus nō relaxat. potius receptio q̄ rela ratio vera iudicanda ē. et potius crudelitas q̄ pietas dicit pōt. dū minuēdo h̄c p̄nam in futuro ad grauiora erabit supplicia. Jō aliter ddm q̄ relaxatio illa nō soluz valet in foro ecclēsie. verū etiā in foro dei. q̄ de^o h̄z p cō donatiō qd̄ sic cōdonat. **M**od^o aut̄ intelligēdi q̄ter fie ri possit talis. p̄supponendū est q̄ bonū obrinemus ex triplici merito. scilicet ex merito p̄p̄o. et ex merito capitis. et ex merito ecclēsiasticū vnitaris. Et q̄ ita sit in se manife stū ē. q̄ quilibet meret sibi p̄ gr̄am quā habet. q̄ p̄p̄s me ritū nobis nemo dubitat nisi q̄ fide caret. q̄ ecclēia mere atur nobis et eius merita patet per verbū Aug. predi cti. et per illud qd̄ ip̄e subiūgit. nemo pōt digne penite re que nō sustinet vntas ecclēsie. Verbū istud est verbū aug. in li. de p̄nia. Per hūc modū sicut meritū obtinē
 56 di est triplex. sic meritū liberandi a malo. Meritū. scilicet p̄ p̄niū. et hoc ē meritū nostre v̄ritatis. et p̄ hoc meremur li berari a pena eterna. ita q̄ simul sunt hec duo. sicut in angelis gr̄a et gloria. Secundo modo meritū xpi. et hoc opaf̄ i sacramētis et p̄tate clauū. et p̄ hoc remittit̄ p̄s pe ne. Tertio modo est meritum vnitaris ecclēsiasticū. et p̄ illud ad huc fit remissio. Et sic fm̄ triplex meritum tri plex fit pene p̄donatio. vī sic curat misericordia cum iusticia. et in qualibet ē cōmutatio maioris i minus. vī pena eterna p̄mo mutat in temporale in remissione cul pe. Secūdo r̄p̄alis magna et supra vires in penam com perentē v̄ritibz cōmutat in sacerdotis absolutiōe. Tertio hō cōmutat pena ad quam tenetur iudicio ecclēsie ad huc in minorem in relaxatiōe. et p̄o alio residuo meri ta ecclēsie satisfaciunt. ita q̄ in nullo p̄iudicatur iusti cie. **A**d illud quod obiicitur q̄ duplicatur pena. et q̄
 57 iuxta mensuram delicti debet eē et plagarū modus. dōz sicut ractum fuit supra quando agebatur de baptismo. q̄ p̄cā nostram satis punitum fuit quando xps penā pro nobis subiit. et suam pro nobis penam exposuit et nostram fecit. nos suff. ceter iudicamur puniti. siue q̄ rum ad duplicem in anima et in carne. siue quantuz ad mensuram acerbitatis pene. similiter intelligendum in p̄posito q̄ penaltates que sunt in ecclēsia et que sunt iupererogatiōis. p̄ eo cui fit relaxatio subueniūt vī de us repuret sibi satisfactum. **A**d illud quod obiicitur
 58 q̄ tenetur ad faciendum dignos fructus pnie. ddm q̄

facere dignos fructus penitētie est dupliciter. scilicet. vī re et interpretatiue. Et ille dī dignos fructus penitētie facere. qui nō solū p̄ seipm̄ sed etiā p̄ suffragiū alienū bz sufficiens p̄ccium ad soluēdū debiti. **A**d illud qd̄ ob
 59 iicit q̄ inferior nō absoluit ab eo ad qd̄ ligat superior di cendū q̄ nō absoluit omnino p̄donando. sed p̄ eo soluē do de ecclēsiastico thesauro. **N**el p̄r dicit q̄ inferior pōt absolue ab eo ad qd̄ ligat supior. si ad hoc data est si bi auctoritas a supiori sicut patet. et talis auctoritas a chris̄to data est rectoribus ecclēsie.

Questio .iij.

A quo possit relaxatio fieri. Et videt q̄ a quolibet sa cerdore. q̄ relaxatiōes fiūt. ex vī clauum. et om̄is sacer dos claus habet q̄ videt q̄ om̄is sacerdos possit rela xatiōes facere. Si tu dicas q̄ n̄ est ex vī clauū. s̄z ex the sauro ecclēsie. **C**ontra. quilibet sacerdos habet thesau rum sue parrochie. sicut ep̄s. siue p̄uincie. q̄ r̄. **I**tem. q̄ p̄sūt collegiis habent claus ad soluēdū et ligandū in vtroq̄ foro. et habent thesaurū superogatiōis. sicut p̄lati religionū. q̄ videt q̄ ipsi possunt. **I**tem videtur q̄ quilibet hō. q̄ quilibet libere p̄ditōis ē dñs bonorū et meritoz suoz. q̄ p̄r merita sua alteri cōcedere. et dūz il li cōcedit eius penitētia minuitur et relaxatur. q̄ videt q̄ quilibet hoc possit. **I**tem bona sp̄ualia sunt maioris cōmunicatiōis q̄ r̄p̄alia. s̄z si aliqd̄ datur alicui. et q̄ ple ne datur illi pōt illud concedere aliq̄. q̄ vī pari rōe imo fortiori q̄ cui dare sūt relaxatiōes. ille p̄r cas dare al teri. **C**ontra. plus est facere indulgentias q̄ impo nere penitētiā. sed penitētiā imponere nō potest nisi solus sacerdos. ergo indulgentias dare nō pōt nisi sacerdos. **I**tem nemo scit vīz plura habere merita q̄ sibi sufficiāt. imo nescit se habere merita sufficientia. er go nullus de p̄po potest relaxare aliquid de pena con ferendo aliqua ex eis indulgētia. ergo nō spectat indul gentias facere nisi ad p̄latos ecclēsie. **I**tem minus ē in indulgentias p̄cedere q̄ ex cōctare. vel ecclēsie reconcilia re. sed p̄mū ē p̄latoz tñ. sicut p̄ius p̄batum ē. q̄ mul to fortius indulgentias facere. **Q**ueritur ergo cuz vn̄ ep̄iscopus nō possit alienos subditos absolue nec li gare. nec in foro penitētiā. nec in foro iudiciali. vnde ē q̄ pōt indulgentias in aliena dyo celi facere. sicut vix mus tota die fieri. **R**. dicendū q̄ sicut in p̄cedenti p̄ 60 bleumate ractum ē. relaxatiōes et indulgentie fiunt de meritis superogatiōis que sūt in ecclēsia. que quidē sūt sicut thesaurus sp̄ualis eius. hec autē merita superoga tiōis non omnīū est dispensare sed ep̄iscopoz tantū. et ideo relaxatiōes facere ad solos ep̄os pertinet. **R**at io aut̄ quare thesaurus ecclēsie solis ep̄iscopoz cōmitti titur dispensandus est. quia ecclēsia thesaurū istū ha bet ex desponsatiōe sui cū chris̄to qui est vīr eius et sp̄o tus. et cui generat filios et filias. id est p̄fectos et imper fectos. ad quozum educatiōē chris̄tus vult seruire hec bona. Et qm̄ in lege ractum ē. q̄ qui recipit v̄roē fr̄is sui vī suscipit fr̄at̄i suo de functo semen. debz succedere in bonis que p̄tinent ad filioz educatiōē fm̄ q̄ innuit **R**uth. .iij. illis solis cōpetit iste thesaurus dispensad^o qui sunt sponsi ecclēsie. tales aut̄ sūt ep̄i qui sponsi sunt et habent vim generandi filios et filias. id est p̄fectos et imperfectos. ideo om̄es ep̄iscopi q̄ habēt plēn. possūt facere indulgentias. et p̄cipue summus pontifex. qui ē totus vniuersalis ecclēsie sponsus et rector. q̄ ip̄i com petit totus sp̄ualis thesauri dispensatio fm̄ q̄ curam habet de tota ecclēsia et omnibz eius filiis. vnde omnes sunt eius filii. et ip̄e est pater omnium. **C**oncedendum

69 volūtatē pcedit. **A**d illud qd obf q spūalis elemo/ syna maior est. ddm q in donatōe indulgētie nō cōfide/ rat opia nobilitas. q: tū magis debet dari dōctōibz qz pzgrinātibz. s; cōsiderat q illud op sit mere volūtatē nō ne. essitatis. sit etiā qd ta rabile. sit etiā aliqd mō pena
 70 le. hec em oia cōsiderat q in indulgētiā dōctar. **A**d illud qd obf de rutina spūali. ddm q sicut ractu ē p talibz tene/ rar hō orare. Preterea nō ē bonū ralia publicare. Rui/ nam aut maritale ecclesie publicare nec dicit aliqd ma/ lū nec in famiā. Preterea magis pōt hō subuenire ad re/ leuādū inopiā ecclesie qz ad ponēdū ibi cōcordiā. q: p/ 71 mū est op as humanū. scdm vō opus diuinū. **A**d illud qd obf de ingressu in religionē. ddm q sicut indulgē/ tie nō debent dari indignis. ita nec debent dari nisi idigē/ tibz. veri aut religiosi q statū aggrediūt pfectōis. pōt spūalia bona alijs largiūt qz aliud vendicēt. vñ hic ma/ xime verū est qd dicitur. beatus ē magis dare qz ac/ cipe. In paltibz aut nō hz veritatē nisi qñ donās dat de/ p pno labore. z accipit accipit ex ope. **A**d illud qd
 72 qd de sola volūtatē. ddm q si in peritos nō habet to/ rā indulgētiā. qd qd isti vulgares pdicatores dicāt. m/ valer eis tam nobile pposita ad augmētū charitatis. z p cōsequēs cōrtōis. z ita ad remissionēz pene. Indul/ gentie em nō intelligunt dari p sola volūtatē sed p effe/ ctu. vnde qd habet volūtatē z effectū indulgētiā cōseq/ tur. alit q hz volūtatē solā ex deuotōe hz meritū magi/ nā. s; non oimodū consequat effectum.

Quaestio. v.

Cui relaxatiōes pnt fieri. Et querit vtrū existenti in purgatorio. an solū viuenti in hoc seculo. Et qz exēdat se ad eos q sunt in purgatorio vñ. q: dicit Criso. sup il/ lud Math. xvj. Tibi dabo clauēs re. ce. Nōi mortali celi z terre z oim q in eis sunt prāte cōmissit dñs. z eccle/ sias validiorē celo demōstrauit. qz vñ q sumus pontifex habeat posse sup eos q sūt in purgatorio. **I**te suffra/ gta ecclesie p sunt bis q sūt in purgatorio sicut melius patebit infra. alto jñ frustra oraret ecclesia p mortuis. sed indulgētie sūt nō nobilissimas suffragiā ecclesie. qz **I**te petro cōmissa est clauis regni celoz. sed qdū qd ē extra palatū indiget auxilio ostiarij siue deferentis cla/ uem. z in eius manu z prāte ē. qz ille q est in purgato/ rio ad huc habeat obstaculuz. vt remoueat ab eo indu/ ger auxilio clauis. sed illū auxiliū cōferat p indulgētiā. qz **I**te pā misericordiaz oibz puidet p ordinariū sumā dūpositiōem z misericordissimā suaz pietatē. Sz recta ordinatio charitatis q erigit vt vñ pōssit ab alto adiuuari. h maxime erigit circa eā q se iuuare nō potest Si em hōibz in hoc cū indiget auxilio puidet de auxiliū indulgētiā ecclesie cōferendū. cū illi de purgato/ rio indigeant auxilio z se iuuare nō possunt. videt q in/ dulgentie eis facit maxime p sunt. z q p hāc viāz de/ cis maxime puidere debuit. **C**ontra. Math. xvj. dicitū ē petro in potestatis collatiōe. Qd cumqz ligaueris sup terrā erit ligatū z in celis zē. z ibi collata est amplitudo prātis. sed determinatio sit p hoc qd dicit sup terram. q nō habet prāte sup illos qui sūt mortui. cū iam nō super sint. **I**te magis dicit in lra z accipit a Theodoro i suo penitentiario. p mortuū nō ē pnia imponēde s; solū innotescēda. ergo si ligatio et relaxatio pari passu am/ bulat. qz simul data ē prās ligandi z soluedi. cū nō pos/ sit pnia imponere in morte. multo minus post mortē pōt relaxatōez facere. **I**te nullus pōt alicui relaxatō nē facere nisi pariter possit eū iudicare. sicut dicit de pe/ nitentijs z remissōibz in decretis. nullū em pōt iudica/ re nisi eū qui ē de foro suo. sed illi qui sunt i purgatorio

non sūt de foro ecclesiastico. qz. **I**te si posset indul/ gentias facere eis q sunt in purgatorio. cū talibz maxie cōpatiendū sit. deberet sumū pōtifer totā ibi experiri suā prāte. z ita facere q statim euolaret. vt qd qz moy/ tuis amplius oraf z laboraf si sumus pontifex pōt eos tam de facili liberare. **P**o. ddm q sicut ex pcedentibz colligit relaxatio siue indulgētie collatio duo dicit. s; tbesauri ecclesie cōcariōne. z cū hoc qndam iudiciariū absolutiōem. sicut expōt colligit ex decretali illa de peni/ tentijs z remissōibz. Qd aut cōsuluiti zē. Dico igit qz bona z tbesauri ecclesie est in sumi pōtiferis prāte z illi q sunt in purgatorio rōe charitatis ydonei sunt spī/ ritualia bñficia recipe. qz papa pōt eis bona ecclesie cō/ municare. qm aut ad auctoritatem iudicandū cū illiā ererūt forū ecclesie z ecclesiasticū iudiciū. videt q eis nō possit fieri absolutio nisi p modū rēpentiōis. z ita ppe loquēdo nō sit eis relaxatio. sed si large dicat relaxatio cuiuscūqz auxiliū impensio z bonoz ecclesie cōcario. sic potest eis relaxatio fieri. sed hoc nō tener modū iudiciū sed potius suffragij. Ampli relaxatio pprie dicta non tm dicit iudiciariā absolutiōem. vtriciū dicit aliquas cōmuniōem in penā aliquā volūtatē assumptā z cuz deuotiōe. z hoc videm⁹ in oibus indulgētijs. hoc autē nō pōt eē quantū ad eos q sunt in purgatorio. qz sūt ex/ tra statū illū in quo possz eis persuadere alicuius pene deuota z volūtatia assumptio. z iō nō cōpetit eis rela/ ratio. nisi forte p mediū siue p accidens. Si qz em vely/ let crucē p mortuo pte assumere nō est aliqūter negādū q si volūtas sit sumi pontificis quin indulgētia illa pnt. Et his patent obiecta ad vtrāqz pte. **A**d illud
 74 em qd obf q potest. ddm q veruz ē p modū adiutorij et suffragij. Tamen ad illud qd obf de potestate clauis. qz pōt vlyqz ad aperitiōne celi. ddm q si intelligat p mo/ dū iudiciū nō habet veritatē nisi qm ad adiutorij ad eos qui sunt de ecclesia militante. Si qz ad adiutorij. sic qm ad oēs bonos q sunt extra celū. Unde nota q qdam sūt de 75 ecclesia triū phāte. z sup tales non potest nec iudicādo nec adiuuādo. Quidā de militante. z sup tales pōt tā adiuuādo qz iudicādo. Quidā in statu interno q tā iu/ dicari sunt et tamen miseri sunt. z super tales non pōt iudicādo sed pōt adiuuādo. qz dū viuerēt meruerunt adiuuari. Et sic patent obiecta ad pma pte. **A**d illud
 76 quod obf ad oppositum q nō possit propter hoc qd di/ cit sup terram. ddm q illud intelligit de iudiciariā prā/ te. Nihilominus tm possit dici q qdam nō sup terram sunt dum sup terrā hoc meruerunt. **A**d illud qd obf
 77 de absolutiōe et ligatiōe pōt rñderi q non est simile quia pnotior est deus ad misericōdiam. z iō abundantiorēz redit potentiam ad miserendū. Vel dicendū q alius se pōt in hac vita ligare p eo qz ē vinculo charitatis ali⁹ absolutur. **A**d illud qd obf de relaxatiōe q includit iudiciū. Rñdendum q ipse procedit prout relaxatio ppe dicit. z sic respicit solos viuos. **A**d illud qd obf qre non absoluti solo verbo omnes qui sunt in purgatorio ddm q si deus p seipm sic miserec vt semp velit tenere suam iusticiam. multo fortius dei minister. vnde dispē/ satio bonozum ecclesie diserec z cum moderamine sup plenda est. Alioquin nisi diserec fieret. deus non acc/ praret. z ne bona spūalia possent dissipari. aut con/ tra diuinam acceptationem tribui. qz quis possent bona rpalia non solum dispensari. verum etiam dissipari de facto. ideo totaliter dicitur ius diuinum esse faciendū Si quis autem contendat vicariūz ihesu xpi habere tu dicitariā potestare sup eos qui sunt in purgatorio. non est et multum improbe resistendū. dum tamen hoc di

erat ratio vel autoritas manifesta. Quicquid enim loq̄ mur disputantes vel etiam predicantes. hoc sana fide tenendum est q̄ dñs vicario suo plenitudinem potestatis contulit. et tantam recepit potestatem quantum de be. car. bo. mini puro dari. et hoc ad edificationem corporis sui. quod est ecclesia. unde super hoc non iudicare. sed gratias plurimas deo debemus agere.

Questio. vij. m

Quarta valuerint hōi bmo indulgētia fuit. Et q̄ valeant em̄ q̄tū pdicant videt q̄ dicit Job. vij. Nō indiget deus nostro mēdatio. q̄ v̄r q̄ summus pontifex suis lris mēdare nō debeat. Si ergo v̄r dicit. tantā tribuit indulgētia quantā etiam suis ltrieris promittit.

Item qui promittit aliquantam summam pecunie tenetur et si est in soluendo. Sed summus pontifex et alij qui dant indulgēntias promittunt aliquam partē penitentie relaxare. ergo si potest solvere tenetur. Quis autē possit videri per illud qd dicit. Coz. ij. Si qd donauit in p̄sona xpi. glo. ac si christus donasset. sed xpus potuit totum condonare. ergo rē. Item aliquis episcopus potest aliquantam indulgēntiam facere. esto q̄ rē. vel. xl. dierū. sed sūm⁹ pontifex plus pot̄ q̄ oēs episcopi plenitudinē habet p̄ctis sup̄ oēs. q̄ plus pot̄ dare q̄ omnes. ergo videtur q̄ totum possit condonare. ergo si totum. et per consequens quantalibet partem.

Item summus pontifex potest facere indulgēntiam generalem vnius diei. ergo centum milibus potest dare vnum diem. ita q̄ quilibet vnum. ergo pari ratione vni potest dare quod diuisim dar omnibus. ergo totū condonare. ergo tantum valent indulgēntie quantum sonant littere pontificales. Contra. Si tantum valent indulgēntie quantum dicitur. ergo cum multe et lar ge indulgēntie fuerint. et merita sint adeo pauca nunc q̄ vix potest homo sibi sufficere. videtur q̄ tā tot⁹ thesaur⁹ ecclesie a lōgo tpe defecisset. et ita nulla indulgēntia nunc valeret. Item si tantum valēt quantū dicit sed in aliquibus indulgēntijs pro adiutorio sacro fabri ec ecclesie vel consimili. indulgēntie partis tertie p̄ntie promittuntur. ergo si datur primo vnius denarius. et secundo secundus. et tertio tertius v̄r q̄ ille qui mille peccata commisit. pro tribus obolis vel denarijs sit liberatus. quod non tantum falsū sed etiā irrisione dignum iudicat omnis anima recta. Item si tantū valent q̄ntum dicit. ergo si peccatori qui debet nouem annos remittuntur anni tres. Similiter illi qui debet. xxx. remittitur tertia pars. et ita decennium. videtur q̄ reponeret cōmodū de malicijs suis. Item si tantū valēt quātū dicit. ergo ille qui habitat iuxta ecclesiam in qua est indulgēntia vnius anni. dū visitat ecclesiam. tantū h̄z quantū ille qui longe distat p̄ duas dienas. et diues offerens vnius obolū tantū h̄z quantū vna paupercula. Sed hec omnia sunt abusiones. ergo nō tantū valent indulgēntie q̄tū ecclesia predicat. R. dñm q̄ cōter. fm̄ doctores ad hoc q̄ indulgēntie vel relaxationes aliquid valeant ex

igitur duplex conditio ex parte donantis. et duplex ex parte recipientis. Ex parte dantis requiritur potentia. requirit etiā honesta et rōnabilis cā. Nō em̄ credenda esset indulgēntia alicuius valoris si quis daret eā cum tibus videre torneamenta. Ex pte recipientis duplex. scz confessio cum vera contritione. et fides cum vera deuotione. v̄r vere de peccis sit penitens. et vere cōfidens q̄ pastoris indulgēntia sibi valeat. His p̄suppositis dixerunt aliqui huiusmodi indulgēntias aliquid valere. sed nūq̄ t̄m q̄ntū promittit. sed aliquid valēt modicus fm̄ q̄ meretur fides et deuotio. Predicat tamen hoc ecclesia. vt filios suos bona quadā deceptōne ad bonum alliciat. sicut mulier filio pomū pmittit qd postea non donat. Sed istud ecclesie ē tero gare. dicendo eā sub specie quadā mētur. et opa inania et puerilia etiosa esse q̄ facit. qd abhorret mēs recta. Alij dixerūt q̄ simpliciter tantum valēt q̄ntū pmittit. q̄ nō cōsiderat h̄m p̄rio. scz ecclesie largitas. et equa ē h̄c dditio q̄cunq̄ sit ille qd se d̄sponat. Tū sicut diues mittens ad tabernā t̄m habet de vino q̄tū habet verula paupercula si par p̄ctū mittat. sic in ecclesiastica volū. intelligi indulgēntia. S̄z ista p̄sirtio videt adhuc nimis magnū for̄ facere de indulgēntijs. ac p̄ hoc pot̄ facit ad vilificationē iparū qd ad laudem. Tercij dixerūt. q̄ ad hoc q̄ valeat iste indulgēntie t̄m q̄ntū pmittit. necessario requiritur existimatio iusta. Iustā autē existimatiōne vocauerūt q̄ libere tāntū elemosine facit. p̄ ecclesie subleuatiōne q̄tū veller dare ad h̄ remitteretur tertia pars p̄ntie sue. sine q̄ntum deberet vel le dare. Sed certe si ita esset. nulla esset i mōdo relaxatiō sed solā cōmutatio si q̄s inspicit. Possum⁹ igit̄ dicere q̄ q̄ritas indulgēntie arēdit respectu pene fm̄ q̄ h̄z rationē p̄t̄ij vel debiti soluēdi. nō a ratione arēditō v̄ purgationis scilicet peccati. quā necesse est amoueri p̄ peccatam penā. v̄puta p̄ contritiōne. vel alicuius pene p̄pensionem. De cetero quāritas mensuratur fm̄ rectum iudicium sui pontificis. vel eius qui indulgēntias facit. Ille autē qui dat indulgēntias eū eas tribuit. cōsiderat causam p̄ qua reputat eū dignū tāntā grā. et fm̄ q̄ plus vel minus accedit h̄mōies ad illā causā. plus v̄ minus p̄cipit de indulgēntia. Et v̄bi grā. statōnes rome in stitute sūt vbi sunt indulgēntie determinare. hoc t̄m t̄m tuerūt sancti p̄res p̄pter p̄grinos q̄ ventebāt de locis remotis. nec existimauerūt dignū esse tāntā grā eū qui est natus iuxta ecclesiam. sicut eum q̄ p̄ longā venit v̄iam. unde nec tāntā recipit indulgēntiam sed aliquid. Concedo igit̄ q̄ indulgēntie q̄ntum ē ex pte dantis tantum valent q̄ntum pmittunt. sicut ostendunt p̄meratōnes. Concedo nihilomin⁹ q̄ cuiuslibet valēt t̄m. nec eā liter omnibus. sed scdm̄ existimatiōnem eius quas habuit vel habere debuit qui indulgēntiam fecit. quā non oportuit exprimere. q̄ omnes fideles debent illud i coz̄te p̄supponere q̄ dona et miseratōes sancti spūs donent eū eā libramie. nec h̄z aliquid ab his reeraber. q̄ sp̄ pl⁹ valēt si h̄s sit i charitate q̄ valeat obsequijs v̄ aliō aliquid p̄ q̄ indulgēntia p̄cedit vel donat. Ex h̄ patet oia obiecta

80

Distinctio. xxx. de p̄fessione sacrali q̄tū ad oportunitatē tempis respectu p̄ntie venialium.

Delet etiā queri. v̄r p̄ h̄c vitā. rē. Sup̄ egit maḡ de t̄pis oportunitatē q̄tū ad remissionē mortalium. hic secundo agit de oportunitate q̄tū ad remissionem venialium. Et habet hec pars duas. In prima procedit ad veritates ostendēdas. In secūda se excercet ad veritatē defendēdā. ibi. Dic obijci potest si per

lignū. fenū. rē. Prima ps h̄z duas. In p̄ma ostēdit a q̄b homo purget in purgatorio. scz. v̄rum a pena an etiā a culpa. ostendens q̄ a culpa. In secūda agit de diuinitate purgationis. ibi. In illo autē igne purgatorio rē. Similiter secūda ps in qua veritatē ostēdit a defen dit h̄z duas. In p̄ma enī dissoluit q̄ndā s̄p̄histicā ratiōne. In secūda v̄o excludit q̄ndā apparentē solutiōnem ibi. Sed forte dices illud accipiendū esse. rē.